

ספר
עצתו
אמונה

בְּרִיוּן פּוֹן חִיזוּק, אָמוּנָה
און פֿראַקטישע עצות פֿאַר'ן לֵעָבֵן,
גַּעשְׂרִיבֵן דּוֹרְךְ ראש ישיבת
תּפֿאַרְת הַתּוֹרָה בְּרֶסֶלֶב

אידיש

אַחֲרֵי קְדוּשִׁים

תשפ"ג

297

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

נדפס ע"י

קרן הדפסה היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

עריכה, הגהה והוצאה לאור ע"י

מכון עצתו אמונה

maebreslev@gmail.com

עֲצַדְתּוֹ אֶמּוֹנָה

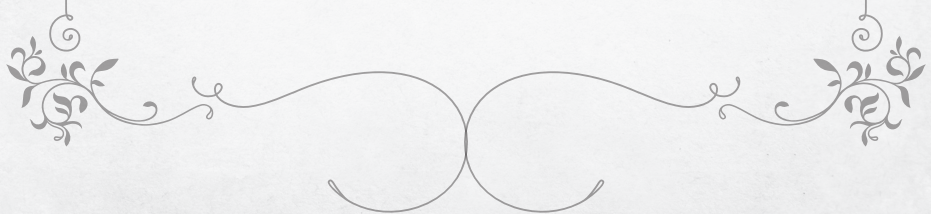
- א. ווי אזוי זעט מען זיך ארויס פון די צוגעבינדנקייט צו מאוויס?.....
ב. זאל איך גרען פראטעקציע אריינצולייגן מיין טאכטער אין שולע?.....
ד. ווי אזוי שטארק איך זיך, נישט צו טראכטן פון אנדערע?.....

אִישׁ אֶמּוֹנָה

- א. באשעפער, איך וויל זיין פרייליך.....
ב. זאג פאר יעדן קינד אז דער אייבערשטער האט אים ליב.....
ב. דער אסאך צו די קינדער פון דערן איידל.....
ג. געב אכטונג אויף דיין ווייב, שטיי ווייט פון מניוולים.....
ד. די איינציגסטע וועג איז דערן צו די קינדער נאכאמאל און נאכאמאל.....
ה. ווי אזוי מאכט מען די ספעציעלע זופ?.....
ו. נישט געלט און נישט כבוד איז קובע די שידוך.....
ו. באשולדיגט זיך נישט, עס האט נישט מיט אייך.....
ז. ווען עס צעברעכט זיך א גלאז שרייט מען מיט פרייד: "מזל טוב!".....
ח. בזכות אמונה וועט איר בקרוב געהאלפן ווערן מיט ליכטיגע קינדער.....
ט. ווי אזוי ווערט מען אויסגעהיילט פון קרעץ?.....
יא. ווי אזוי אנשי שלומינו פירן זיך אויף אונטערוועגנס.....
יב. אפשטוינגן אויף די בדינות.....
יג. נישט ווערן דערשראקן פון וואס די דאקטורים זאגן.....
יד. א אידישע פרוי טאר נישט לעבן מיט א שרעק פונעם מאן.....

קענסט נישט ארויפצווינגען אויף דיין ווייב זאכן וואס זי האלט נישט ביי דעם..... טו
 איך נעם נישט דעם זמן קיין בחורים פון ארץ ישראל..... טז
 מיט די פאר ווערטער פון רבי'ן קען מען אפּלעבן א חיים טובים..... יז
 די ריכטיגע וועג ווי אזוי אפצוהיטן קינדער פון מנוולים און קראנקע מענטשן..... יח
 לערנען תורה איז די גרעסטע זאך, אפילו מען מאכט נישט קיין עסק דערפון..... כ
 מאך אסאך התבודדות אויב דו זאלסט דארט קויפן א דינה..... כ
 ווען א אידיש קינד זאגט תהלים, הערן זיך צי אלע מלאכים..... כא
 וואס טוט מען ווען מען האט מורא פון הינט..... כא
 שלאגן די קינדער וועט נאך נישט העלפן, נאר מאכן צרות..... כב
 סדר הנסיעה צו קברי צדיקים אין פוילן, פרשת תזריע מצורע תשפ"ג..... כג

עֲצָתוֹ אֲמוֹנָה

ווי אזוי זעט מען זיך ארויס פון די צוגעבינדנקייט צו מאוויס ?

שאלה :

לְכַבֹּד דְּעַר רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיט"א,

צום ערשט דארף איך דאנקען דעם אייבערשטן אז איך בין אַנגעקומען צו די שיעורים און בריוו פונעם ראש ישיבה שליט"א וואס געבט מיר חיזוק אַנצוגיין אין לעבן, ווען נישט דעם - וואלט מיין לעבן געווען פיל שווערער.

איך בין זיך מתבודד כמעט יעדן טאג, און איך האב א שטארקע רצון צו זיין אן ערליכער איד. איך געפין זיך ברוד השם אין אן ערליכע משפחה, אבער אין מיין הויז מעג מען האבן א סמארטפאון, און ליידער קוק איך אויף דעם גאר שלעכטע זאכן, ספעציעל אין די בין הזמנים טעג ווען איך בין מער אינדערהיים - קוק איך גאר אסאך שלעכטע זאכן דארט, און איך קען נישט אויפהערן מיט דעם, איך בין ממש צוגעבינדן צו דעם. יעדעס מאל איך בין זיך מתבודד לאז איך עס אפ פאר עטליכע מינוט, אבער גלייך נאכדעם פאל איך שוין נאכאמאל צוריק צו דעם.

איך ווייס און איך גלייב אז דער אייבערשטער איז דא, ער זעט יעדע זאך וואס איך טו, איך שעם זיך פון מיר אליין, אבער איך קען זיך ממש נישט שטארקן אויף די נסיונות, איך ווייס פשוט נישט וואס צו טון.

נעכטן האב איך געקוקט א מאווי, זייער שלעכטע זאכן, אלע דריי הארבסטע עבירות ליגן דערין, און איך האב זיך געשפירט זייער שלעכט. איך האב געערעדט מיט א חבר וואס קען אביסל קבלה ספרים און ער האט מיר געזאגט אז מען קען טאקע תשובה טון אבער עס איז זייער שווער, ווייל פון די עבירות ווערן באשאפן קליפות און שדים און עס איז דא

א כּף הַקֶּלַע, און עס איז נישט אזוי גרינג תשובה צו טון, עס איז מיר געווארן שווארץ פאר די אויגן.

איך ווייס נישט וואס צו זאגן, איך ווייס נישט וואס צו טראכטן, איך קען זיך נישט אזוי גוט ארויסברענגען ווייל איך בין זייער צעמישט, איך ווייס נאר איין זאך אז איך דארף וויכטיג א גרויסע ישועה זיך ארויסצוזען פון די אלע שולעכטע זאכן אין וואס איך ליג. וואס טו איך? אפֿשר קען דער ראש ישיבה שליט"א מיר העלפֿן?

יישר פֿח

תשובה:

בְּעִזְתָּהּ ה' יתְּבַרֵךְ - יום א' פְּרִשְׁת תּוֹרִיעַ מְצוֹרַע, כ"ה ניסן, שְׁנַת תּשפ"ג לפ"ק
לְכָבוֹד ... גֵּרוֹ יֵאָר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

קוק נישט קיין מאוויס, הרגע נישט דיין לעבן. מאוויס איז זייער שעדליך, מען קען נישט האבן א גוטע לעבן אז מען קוקט מאוויס, מען באשאפט קליפות, שדים און מזיקים וואס שעדיגן דעם מענטש.

עס לוינט נישט צו קוקן מאוויס, מען פארלירט אלעס, מען פארלירט די וועלט און יענע וועלט. מען ליידט שפעטער פון די קינדער, און אז מען איז פוגם בבֿרית ליידט מען פון מענטשן. אזוי האט דער הייליגער בעל שם טוב זכותו יגן עלינו אויף אנטפלעקט, ווער עס איז פוגם במחשבה - ליידט פון די קינדער, ווער עס איז פוגם בדבור - ליידט פון די ווייב און ווער עס איז פוגם במעשה - ליידט פון מענטשן; פֿרעגט איך דיר, לוינט זיך די פֿאר מינוט תענוג צו ליידן א גאנץ לעבן פון די קינדער? לוינט זיך צו קוקן די נארישע אויסגעטראכטע מאוויס און ליידן צרות א גאנץ לעבן?!

מאך זיך א שיעור אין לערנען משניות, משניות צעברעכט תאוות ניאוף. אז דו וועסט זאגן משניות טאג נאך טאג, דו וועסט דאס טון מיט אן עקשנות - וועסטו ארויסגיין פון דיין פלאנטער, דו וועסט ווערן אן ערליכער איד.

זאג משניות כסדרן דוקא, זאג א פֿרק נאך א פֿרק, דאס וועט דיך מאכן פֿאר א גרויסער צדיק. אפילו דו פארשטייסט נישט וואס דו לערנסט -

זאלסטו ווייטער זאגן מיט עקשנות. דער הייליגער רבי האט אונז מגלה געווען א וועג צו לערנען, עיין שיחות הר"ן (סימן עו) וואו דער רבי זאגט: "אין צריכין בלמוד", מען דארף נישט ביים לערנען, "רק האמירה לבד", נאר זאגן די ווערטער, "לומר הדברים כסדר", זאגן די ווערטער אין א רייע, "וממילא יבין", און מען וועט שוין פון זיך אליינס פארשטיין. "ואם לא יבין תכף", און אויב מען וועט נישט פארשטיין - "יבין אחר כך", וועט מען שפעטער, מיט די צייט - פארשטיין, עיין שם.

האב רחמנות אויף דיר און אויף דיין נשמה, קוק נישט מער קיין מאוריס; דאס איז אמת'דיג תשובה טון. אז מען לאזט אפ וואס מען האט געטון ביז אהער און מען האט חרטה - איז דער אייבערשטער מוחל, און אז עס וועט דיר אנהויבן ברענען צוריק די תאנה פון קוקן - זאלסטו גיין שרייען צום אייבערשטן ער זאל דיר העלפן דו זאלסט נישט קוקן. נעם די עצה פון רבי'ן, די עצה פון התבודדות ותפלה; גיי שריי צום אייבערשטן אויף דיין שפראך, בעט אים ער זאל דיר העלפן זאלסט זיך קענען היטן דייע אויגן. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

זאל איך נוצן פראטעקציע אריינצולייגן מיין טאכטער אין

שולע?

שאלה

לקבול דער ראש ישיבה שליט"א,

איך דארף יעצט אריינשיקן מיין טאכטער אין שולע, איך האב שוין פרוברט ביי עטליכע מוסדות, אבער קיינער וויל מיר נישט אננעמען.

מיין שאלה איז אויב איך זאל בכלל פרוברין מיט פראטעקציע און אנדערע וועגן צו קענען איר אריינלייגן אין א מוסד?

יישר כח

תְּשׁוּבָה :

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם א' פְּרֻשַׁת אַחֲרֵי קְדוּשִׁים, ב' אֵייר, שְׁנַת תּשפ"ג לְפָרֶט קָטָן
לְכַבּוּד ... נְרוֹ זָאִיר

אֵיךְ הָאֵב עֲרֵהֶאֱלֹטָן דִּינֵי בְּרִיוּ.

אֲנֹדָאִי ! טו אֲלַעס וואס דו קענסט נאר אז דיינע קינדער זאלן האבן גוטע
ערליכע מוסדות.

קענסט נוץן אונזער פֿראטעקציע; דער רבי לערנט אונז די עצה פון
תפלה והתבודדות, בעטן דעם אייבערשטן וואס מען וויל - דאס איז די
בעסטע פֿראטעקציע, תפלה איז שטערקער פון אלעס. בעט דעם אייבערשטן
דו זאלסט קענען געבן די בעסטע חינוך פאר דיינע קינדער, אויף זאלסטו
בעטן פאר זיי; ווייל נאר תפלה איז די וועג פאר גוטע קינדער.

אֵיךְ וויל דִיךְ דערמאנען די מעשה וואס מוהר"ש האט אונז דערציילט
פון הייליגן חפץ חיים. אמאל איז א איד געקומען צום הייליגן חפץ חיים זכותו
יגן עלינו און געבעטן א ברכה אויף גוטע קינדער, דער הייליגער חפץ חיים
פרעגט אים: "מיט א ברכה ווילסטו האבן גוטע קינדער? עס גייט נישט אזוי,
גוטע קינדער דארף מען בעטן אסאך דעם אייבערשטן", ער ווייזט פאר דעם
איד זיין מאמע'ס תהלים וואס איז געווען אויפגעבלאזן פון נאסקייט, און
זאגט אים: "אזוי האט מען גוטע קינדער"; זאלסטו אסאך בעטן דעם
אייבערשטער אז דו זאלסט זוכה זיין צו קינדער ערליכע אידן, תלמידי חכמים.
דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסטו האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

ווי אזוי שטארק אֵיךְ זיך, נישט צו טראכטן פון אנדערע?

שאלה :

לְכַבּוּד דְּעַר רֵאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיט"א,

א גרויסן יישר פח אויף די וועכנטליכע קונטרס עֲצַתוֹ אַמוּנָה, אֵיךְ לִיין עס יעדע וואך
פון דעקל צו דעקל, און עס געבט מיר אסאך חזוק און הדרקה.

איך בין שוין חתונה געהאט אפאר יאר ברוך ה' און איך בין זייער צופרידן פון מיין לעבן, מיין מאן איז אויסערגעווענליך געטריי צו מיר און ער איז וואויל און ערליך.

איך האב אבער א פראבלעם אז אסאך מאל קומען מיר ארויף שלעכטע מחשבות וואס איך קען זיך נישט מתגבר זיין אויף זיי, און עס שטערט מיר זייער דאס לעבן, איך שעם זיך זייער דאס צו שרייבן, איך וויל אבער ארויסגיין פון דעם.

אלס מיידל האב איך אסאך נאכגעקוקט בחורים, בפרט איין בחור וואס איז געווען זייער א שיינער, און עס גייט מיר נישט ארויס פון קאפ, אסאך מאל טראכט איך 'פארן וואס האב איך נישט חתונה געהאט מיט א שיינער מאן'.

איך וויל לעבן מיט מיין מאן אן טראכטן פון אנדערע, וואס טו איך?

יישר פח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת אחרי קדושים, ב' אייר, שנת תשפ"ג לפרט קטן מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

דאנקט דעם אייבערשטן אז איר האט אן ערליכער מאן, א וואוילער מאן, א געטרייער מאן; וויפיל פרויען וואלטן געוואלט זוכה זיין צו דעם, צו האבן א מאן מיט די דריי מעלות: ערליך, וואויל און געטריי; וואס איז שענער ווי ערליך, וואויל און געטריי?! וואס האט מען פון שיינע פיאות מיט א שיינע געפופצטע בארד? ערליך, וואויל און געטריי - דאס איז די שענסטע זאך אויף די וועלט.

בעטס דעם אייבערשטן עס זאל ארויסגיין פון אייער קאפ די שלעכטע מחשבות וכו', און בעטס ביים אייבערשטן עס זאל זיין חן אויף אייער מאן, בעטס די תפלה:

׳רבנו של עולם איך דאנק דיר פאר מיין שיינע לעבן, איך דאנק דיר פאר מיין טייערער מאן; מיין מאן איז אזוי גוט און געטריי צו מיר.

רבנו של עולם העלה מיר עס זאל זיין חן צווישן אונז, מיין מאן זאל

הָאֵבֶן חֵן אֵין מֵיִנְעֵ אֹיגֵן אֹן אֵיף זָאל הָאֵבֶן חֵן אֵין זַיִנְעֵ אֹיגֵן, מִיר זָאלֵן
לְעֵבֶן בְּשָׁלוֹם אֹן בְּאַהֲבָה.

הַיִּלְיָגֵר בְּאַשְׁעָפֵר אֵיף הָאֵבֶן זֵיף נִישְׁט גֵּעְהִיטֵן מֵיִנְעֵ אֹיגֵן אֹן דָּאס
מֵאָכְט מִיר הָאֵבֶן שְׁלֵעֲכֻטֵעַ מַחְשָׁבוֹת, עֵס פֵּינִיגֵט מִיר, עֵס לֵאזְט מִיר נִישְׁט
לְעֵבֶן, אֵיף הָאֵלְט עֵס נִישְׁט אֹיס, הַעֲלֵף מִיךְ אֵיף זָאל הָאֵבֶן הַיִּלְיָגֵעַ אֹן רֵינְעֵ
מַחְשָׁבוֹת, נִישְׁט טְרַאכְטֵן פֹּון אַנְדֵרֵעַ אֹן נִישְׁט גְּלִיסְטֵן צו פֶּרַעֲמֻדֵעַ, וְטֵהַר
לְפָנוּ לְעֵבֶדְךָ בְּאַמֶּת, מֵיִן הָאֶרֶץ זָאל זַיִן רֵיִן, מֵיִן מַח זָאל זַיִן זֹיפֵעַר.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אֵיף ווִיל הָאֵבֶן אַ שְׁטאַרְקֵעַ אֲמוּנָה צו ווִיסֵן אֹן צו גְּלִיבֵן
אַז אֲלֵעס אֹיף דִי וועלט איז נָאר פֹּון דִיר, עֵס איז גְּאַרְנִישְׁט דָּא אֹיף דִי וועלט
אֹיסֵעַר דִיר, אֲלֵעס וואס פֿאַסִירט איז פֹּון דִיר; אֵיף, מֵיִן מֵאָן אֹן מֵיִנְעֵ
דוֹרוֹת - אֲלֵעס איז דו. הַיִּלְיָגֵר בְּאַשְׁעָפֵר גֵּעַב מִיר אַ שְׁטאַרְקֵעַ אֲמוּנָה, ווִייל
נָאר מִיט אֲמוּנָה קֵען מֵעַן זַיִן פֶּרִיילִיךְ, נָאר ווען מֵעַן ווִיסט אַז אֲלֵעס איז
פֹּון דִיר - איז מֵעַן צוּפֿרִידֵן, אֹן אֹיב מֵעַן פֿאַרְגֵעֶסט פֹּון דִיר, מֵעַן טְרַאכְט
אַז זאַכן פֿאַסִירן פֹּון זיך אֲלֵינִס - דְּעִמְאַלְט ווערט מֵעַן בְּעֵצָבוֹת, אֹן דְּעִמְאַלְט
הוִיבֵן זיך אָן אֲלֵע שְׁלֵעֲכֻטֵעַ מַחְשָׁבוֹת”.

דוּרְךָ תְּפִלָּה אֹן דוּרְךָ הוֹדָאָה וועט זַיִן חֵן צווישן אֵיךְ, אֹן דִי שְׂכִינָה
וועט רועֵן צווישן אֵיךְ.

דְּעַר אֵיבֵעַרְשְׁטֵעַר זָאל הַעֲלֵפֵן אִיר זָאלְט הָאֵבֶן הַצְּלָחָה אֵין אֲלֵע עֲנִינִים.

...

איש אמונות

באשעפער, איך וויל זיין פרייליך

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת צו, ה' ניסן, שנת תשפ"ג לפרט קטן

מיין ליפער ... גרו יאיר

רבי חיים ויטאל זכרונו לברכה האט געזאגט, ער האט געהערט פון זיין רבי דער הייליגער אריז"ל די סיבה וואס ער האט זוכה געווען צו זיינע מדרגות - איז געווען נאר פון שמחה; ער האט זיך געפריידט מיט יעדע מצוה כמוצא שלל רב, ווי איינער וואס האט נארוואס פארדינט די גאנצע געלט פון די וועלט.

צו שמחה קען מען זוכה זיין אז מען בעט דעם אייבערשטן יעדן טאג אויף שמחה. בעט דעם אייבערשטן דו זאלסט זוכה זיין צו שמחה, בעט אויף פראסט אידיש:

"באשעפער, איך וויל זיין פרייליך, נעם אנועק פון מיר די עצבות ומרה שחורה. העלף מיר איך זאל האבן אמונה, איך זאל דיך שטענדיג שפירן, איך זאל נישט פארגעסן פון דיר".

אזוי זאלסטו בעטן דעם אייבערשטן טאג נאך טאג, וועסטו זוכה זיין צו שמחה און צו אלע מדרגות.

...

זאג פאר יעדן קינד אז דער אייבערשטער האט אים ליב
בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת צו, ה' ניסן, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לקבוד מיין טייערער ... גרו יאיר

טאנץ פאר שמחה אז דיין פרנסה איז לערנען מיט נשמות ישראל. בוי
אויף די קינדער, געב זיי גוטע ווערטער, ווייל די קינדער וואס קומען אן צו דיר
זענען זייער צעבראכן. מען טראגט זיי פון איין טערעפיסט צום צווייטן, און
אז זיי קומען אן צו דיר - דארפסטו נאר געבן גוטע ווערטער; זיי אויפבויען
מיט אמונה. זאג פאר יעדן קינד אז דער אייבערשטער האט אים ליב און 'אז
מען רעדט צום אייבערשטן - זעט מען ניסים', ווייל נאר דעם רבינ'ס טערעפי
העלפט. אז מען רעדט נישט פון אמונה איז גניבה וגזילה יעדע רגע, די אלע
וואס שמאכטן זייערע יארן ביי טערעפי ווערן בא'גנב'עט און בארויבט פון די
רוצחים וואס זעען אויס ווי זיידענע אידן און זיידענע אידענעס.

טייערער ליבער ברודער, יעדן אינדערפרי זאלסטו זיך מתבודד זיין. גיי
אין א שטילע פלאץ פאר אפאר מינוט און שמועס אויס דיין הארץ מיטן
אייבערשטן אויף פראסט אידיש. דאס ברענגט נאנט דעם מענטש צום
אייבערשטן, די מח ווערט קלאר, דאס לעבן ווערט זיס און געשמאק.

...

רעד אסאך צו די קינדער פון רעדן איידל
בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת צו, ה' ניסן, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לקבוד מיין ליבער ... גרו יאיר ברסלב, ליבערטי

עס שטייט (זהר חדש, לך לך) ווען רבי שמעון בר יוחאי איז געקומען אין א
שטאט, האט ער געזאגט: "אזלנא למחמי אפי שכנינא", ערשט וויל איך
גיין מקבל זיין פני השכינה, האבן די תלמידים געפרעגט, וואו איז די
שכינה? האט רבי שמעון בר יוחאי געזאגט: "בני די תינוקות של בית רבן".
וואויל איז דיר אז דו זיצט מיט די שכינה הקדושה, דו לערנסט מיט די
קינדער; איך בין דין מקנא.

איך וויל דיר בעטן, פאריגע וואך ווען איך בין געווען אין תלמוד תורה ביי ענק, איז צוגעקומען דער קינד ... גרו זאיר מיט א שרעק אויפן פנים, אז עס איז דא א קינד וואס רעדט מיאוס'ע ווערטער, ווי 'איך גיי דיך הרג'ענען', 'איך גיי דיך שחט'ן'; איך פֿרעג אים: "פארוואס רעדסטו נישט צום מלמד?" זאגט ער: "איך האב שוין גערעדט און מען טוט גארנישט".

איך בעט דיר, רעד אסאך צו די קינדער פון רעדן איידל, און פראק אריין אין זיי 'הקול קול יעקב', אידישע קינדער נוצן די קול צו רעדן צום באשעפער, 'והזדים ידי עשו', עשו נוצט די הענט, 'ועל חרבך תחני'; שווערד, שפיין, שלאגן, שעכטן, הרג'ענען; מיר אידן זענען ווייט פון די זאכן.

איך האף צו קומען צו דיר אין כּתּה רעדן פון דעם צו די קינדער, אבער מיינע פאר דרשות וועט נישט אזוי סאך אויסמאכן. דער עיקר זאלסטו רעדן און רעדן אן א שיעור ביז די ווערטער וועלן אריינגיין אין זייערע הערצער.

...

געב אכטונג אויף דיין ווייב, שטיי ווייט פון מגיוולים

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת צו, ה' ניסן, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לכבוד מיין ליבער טייערער ... גרו זאיר

געב אכטונג אויף דיין ווייב, זי זאגט אז איינע פון דינע ברידער פירן זיך נישט אויף איידל, זי שפירט נישט רואיג ביי דיין טאטע אין שטוב. בעט איך דיר, געב אכטונג אויף איר. שטיי ווייט פון מגיוולים, האב שייכות מיט די ערליכע איידעלע געשוויסטער.

איך האב דיר געגעבן א טייערע ווייב, א טייער קינד, זאלסטו איר האלטן טייער און חשוב.

אויך בעט איך דיר, דארט וואו מען רעדט ניבול פה - פון דארט זאלסטו אנטלויפן, ווייל עס איז זייער ביטער ביים סוף. ניבול פה הרגעט סיי דער וואס רעדט און אויך די וואס הערן; אלע וואס געפונען זיך וואו מען רעדט ניבול פה - ליידין.

שְׂרִיב מִר יַעֲדֶע וואָךְ כָּאטְשִׁיג אַיִן בְּרִיוּ.

...

די אַיינציגסטע וועג איז רעדן צו די קינדער נאכאמאל און
נאכאמאל

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת צו, ה' ניסן, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לכבוד מיין ליבער טייערער ... גרוי זאיר ברסלב, ליבערטי

איך האב ערהאלטן א בילד אז מען האט פארבויט הינטער די טרעפ אין
תלמוד תורה. עס וועט דיר נישט קיין סאך העלפן אז הינטער די טרעפ וועלן
קינדער זיך נישט קענען באהאלטן, ווייל אויב דו וועסט נישט רעדן צו די
קינדער פון קדושה, אויב מען וועט נישט רעדן נאכאמאל און נאכאמאל פון
קדושת הברית - וועלן זיי נכשל ווערן אויף די טרעפ און אין די כפה רחמנא
לצלן.

פאלג וואס אונזערע צדיקים האבן אונז געלערנט, מען זאל רעדן צו די
קינדער, זיי אנגרייטן, סיי פאר זיך אליינס; זיי זאלן וויסן נישט אנצורירן,
און סיי אויב חס ושלום א צווייטער וויל אנרירן - זאל מען טון דריי זאכן:
אנטלויפן, שרייען און דערציילן.

טייערער ברודער, זוף נישט קיין פוילע וועגן, רעד צו די קינדער; נאר
דאס איז די וועג.

נאך א זאך, איך האב דיר שוין געשריבן גאר אסאך בריוו; עס איז פדאי
זאלסט דאס צאמנעמען און דאס דורכגיין כאטש איין מאל א חודש און בעט
דעם אייבערשטן זאלסט קענען טון אלעס וואס שטייט דארט.

...

ווי אזוי מאכט מען די ספעציעלע זופ?

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת צו, ז' ניסן, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לכבוד מיין טייערער ... גרוי זאיר, בארא פארק

מוהרא"ש דערציילט, אמאל האט דער הייליגער צדיק רבי אלימלך פון
ליזענסק זכותו יגן עלינו געזאגט פאר זיין זון, אז ער איז שוין אלט און עס
איז אים שווער צו עסן, איין עסן קען ער פארנעמען, עפעס א זופ וואס ער
האט אמאל געגעסן ביי עפעס א קרעטשמע. מען האט זיך זייער
געוואונדערט, ווי קען זיין אז דער צדיק וואס איז העכער פון געדענקען א
טעם פון עסן זאל געדענקען א זופ פון א קרעטשמע...

מען איז שנעל אהין געגאנגען, מען האט געבעטן די ארעמע פרוי אויב
זי קען צושטעלן די זופ "טייגל יוהף". נאכן אהערשטעלן די זופ האט מען
איר געפרעגט אויב זי וויל אויסזאגן דעם סוד ווי אזוי זי מאכט אזא גוטע
זופ, האט די פרוי געזאגט: "איך בין ארעם, איך האב נישט וואס
אריינצולייגן אין די זופ, איך שטעל א טאפ, איך לייג אריין וואסער און
אביסל שאלאכץ פון מייערן, און איך זאג צום אייבערשטן גרויסער גאט,
דו האסט אזוי סאך גן עדן אויבן אין הימל, איך בעט דיר, לייג אריין אין די
טאפ אביסל טעם גן עדן, דאס איז מיין רעסעפיי".

דעמאלט האט מען פארשטאנען וואס דער הייליגער צדיק האט אהין
געשיקט און אז ער האט געדענקט די זופ און גערעדט פון די זופ; ער האט
געוואלט לערנען זיינע קינדער זיי זאלן יעדע זאך בעטן דעם אייבערשטן,
און ווי אזוי מען בעט, און וואס מען שפירט נאכן בעטן; מען שפירט א גן
עדן לעבן. והבן למעשה.

...

נישט געלט און נישט כבוד איז קובע די שידוך

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת צו, ז' ניסן, שנת תשפ"ג לפרט קטן

לכבוד מיין טייערער ... גרוי זאיר

שטארק זיך, האלט זיך פעסט, לאז זיך נישט נאך, דו וועסט בקרוב

טרעפן דיין שידוך.

א שידוך האט נישט צוטון ווער, וואס און ווען, א שידוך האט נאר מיטן

אייבערשטן. קינדער פון צעטיילטע שטופער קענען גוט חתונה האבן, און

קינדער פון ארעמע שטופער קענען אויך גוט חתונה האבן; נישט געלט און

נישט כבוד איז קובע די שידוך, מען דארף נאר בעטן דעם אייבערשטן און

זיך נישט נאכלאזן.

איך בעט פאר דיר, איך האף צו זיין דיין שדכן.

...

באשולדיגט זיך נישט, עס האט נישט מיט אייך

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת שמני א', י"ג ניסן, שנת תשפ"ג לפרט קטן

מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

דאנקט און לויבט דעם אייבערשטן פאר אייערע ליכטיגע קינדער, און

דאנקט און לויבט דעם אייבערשטן פאר די פאר מאל וואס איר האט

פארלוירן אינמיטן ווארטן; דער אייבערשטער איז גוט און טוט מיט אונז

נאר גוטס. פארנואס עס האט פאסירט, פארנואס פינקט ביי מיר, פארנואס

אדער און פארנואס אהין - דאס אלעס קענען מיר נישט פארשטיין, מיר

גלייבן אז אלעס וואס דער אייבערשטער טוט - איז גוט.

ווי מער איר וועט דאנקען דעם אייבערשטן - וועט איר זען מער און

מער ניסים.

באשולדיגט זיך נישט, עס האט נישט מיט אייך; עס האט נישט קיין זין

זיך צו באשולדיגן כאילו איר האט נישט גענוג אכטונג געגעבן וכדומה.

נאכאמאל, די בעסטע סגולה, די שטערקסטע סגולה און די וואונדערליכסטע סגולה - איז תודה והודאה, דאנקען און לויבן דעם אייבערשטן.

דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן שוין זוכה זיין צו (פסחים קטז):
"ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים"; און צו (מכילתא, טו): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", אמן.

...

ווען עס צעברעכט זיך א גלאז שרייט מען מיט פרייד: "מזל

טוב!"

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת תזריע מצורע, כ"ה ניסן, שנת תשפ"ג לפ"ק
לקבוד ... גרו יאיר

דאנק דעם אייבערשטן אויף אלע חסדים וואס ער טוט מיט דיר, קרעכץ
נישט, רעד זיך נישט אפ, אפילו עס שטערט דיר וכו'. מענטשן גייען אריבער
שווערע ביטערע צרות און יסורים; נאר פון הערן וואס מענטשן גייען
אריבער - קען שוין דער מח פלאצן, דאנק און לויב דעם אייבערשטן -
וועסטו זען נאך און נאך ניסים.

היינט איז דער יארצייט פון הרב הקדוש מצאנז זכותו יגן עלינו, איך
האף מיטן אייבערשטנס הילף היינט ארויס צו פארן קיין פוילן און זיין אין
צאנז, מתפלל זיין ביים ציון פון הייליגן צאנזער רב. הגם דער מנהג איז נישט
צו גיין חודש ניסן צו קברים; דאס איז נישט ביי קברי צדיקים, צו קברי
צדיקים גייט מען שטענדיג.

אז עפעס צעברעכט זיך אין שטוב - זאלסטו נישט מאכן קיין עסק פון
דעם. ביי אונז איז דער מנהג, ווען עס צעברעכט זיך א גלאז שרייט מען מיט
פרייד: "מזל טוב!" דאס אליינס אז מען רעגט זיך נישט ווען עפעס
צעברעכט זיך, מען קריגט זיך נישט, מען בלייבט פרייליך - דאס ברענגט
שמחות, קינדער און שידוכים.

דַּעַר אַיִבְעַרְשָׁטֶער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

בזכות אמונה וועט איר בקרוב געהאלפן ווערן מיט ליכטיגע

קינדער

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת תזריע מצורע, כ"ה ניסן, שנת תשפ"ג לפ"ק

מרת ... תח"י

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

אז איר האט פארלוירן וכו' - דארפט איר זיך שטארקן מיט אלע כחות,

און גלייבן אז עס איז אלעס נאר לטובה.

מיט אמונה איז אלעס גרינגער. דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן נג): "מי

שיש לו אמונה חייו חיים", ווער עס האט אמונה - לעבט א גוט לעבן, "והוא

מבלה ימי חייו בטוב תמיד", און ער פארברענגט זיינע טעג מיט גוטס. "כי

כשהולך לו כראוי ויש לו טוב, בודאי טוב לו", ווייל ווען עס גייט אים גוט,

עס גייט אים אזוי ווי ער וויל - איז דאך גוט, "ואפילו כשאינו כן, דהינו שאין

מתנהג לו כסדר ויש לו יסורים חס ושלום, גם כן טוב", און אפילו ווען עס

גייט אים נישט אזוי ווי ער וויל, ער האט שווערע טעג, ער האט ווייטאג און

יסורים - איז אים ווייטער גוט, "כי הוא בטוח שאף על פי כן השם יתברך

ירחם עליו להבא ויטיב אחריתו", ווייל ער פארלאזט זיך אז דער

איבערשטער וועט רחמנות האבן אויף אים און אים העלפן, "כי מאחר

שהכל מאתו יתברך, בודאי הכל לטובה", ווייל אז אלעס איז פונעם

איבערשטן, אלעס קומט פון אים - מוז זיין אז אלעס איז נאר לטובה. "אבל

מי שאין לו אמונה חס ושלום", אבער ווער עס האט נישט קיין אמונה - "חייו

אינם חיים כלל", לעבט נישט, דאס לעבן איז אים נישט קיין לעבן. "כי תכף

כשעובר עליו איזה רעה שוב אין לו שום חיות", ווייל ווי נאר עס גייט אויף

אים אריבער עפעס שלעכטס - האט ער מער נישט קיין לעבן, "כי אין לו

במה לנחם עצמו כלל", ער האט זיך נישט מיט וואס צו טרייסטן, "מאחר

שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה כָּלֵל", ווייל עַר הָאֵט נִישְׁט קיין אֲמוּנָה - "וְאִין לוֹ שׁוּם חַיּוֹת וְשׁוּם טוֹב", הָאֵט עַר גְּאָרְנִישְׁט, גְּאָרְנִישְׁט, "מֵאַחַר שֶׁהוֹלֵךְ בְּלִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְלִי הַשְּׂגָחָה רַחֲמָנָא לְצַלָּן", ווייל עַר לְעֵבֶט אָנַעַם אֵיבְעֶרְשְׁטֵן, "אַבֵּל עַל יְדֵי אֲמוּנָה, מַה טוֹב וַיְפָה הַחַיּוֹת שְׁלוֹ", אָבְעֶר מִיט אֲמוּנָה אִיז דְּעַר לְעֵבֶן אַזוֹי שְׂיִין און זִיס.

אִיךְ בְּעַט אֵיךְ זֵייעַר, שְׁטאַרְקֵט אֵיךְ מִיט אֲמוּנָה, גְּלֵיבֵט אַז אַלְעס אִיז נָאָר לְטוֹבָה, און בְּזֻכּוֹת אֲמוּנָה וועט איר בְּקָרוֹב גַּעְהָאַלְפֵן ווערן מִיט קִינְדֶּעֶר; לִיכְטִיגֶע קִינְדֶּעֶר, עַרְלִיכֶע דוֹרוֹת.

פֿרוּבִירט אױס די סגולה פון דאַנקען דעם אֵיבְעֶרְשְׁטֵן, דָּאס אִיז אַ וואונדערליכע סגולה; מְעַן זַעט וואונדער דוּרְךְ דַּאַנְקֶען און לױבֶן דַּעם אֵיבְעֶרְשְׁטֵן.

דְּעַר אֵיבְעֶרְשְׁטֶער זַאל הַעֲלֵפֵן אִיר זַאַלֵט הָאַבֵן הַצְּלָחָה אִין אַלְע עֲנִינִים.

...

ווי אזוי ווערט מען אויסגעהיילט פון קרעץ?

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יום א' פְּרִשְׁתַּת תְּזַרִיעַ מְצוֹרַע, כ"ה נִסְן, שְׁנַת תשפ"ג לפ"ק לְכַבּוֹד ... נְרוֹ יֵאִיר

עַס אִיז כְּדַאי זַאַלְסֵט מַעֲבִיר סְדֵרָה זֵיין פֿון אָנְהוּיב וואָך, וואָרט נִישְׁט אויף פֿרייטאָג, הֵיב אָן זװנְטאַג. די וואָך גֵייען צוויי פֿרִשִׁיּוֹת תְּזַרִיעַ און מְצוֹרַע; לְעַרְן יַעֲדֵן טַאָג חוּמֵשׁ, תְּרַגּוּם און רִשׁ"י, זװנְטאַג בִּיז שְׁנִי, מְאַנְטַאָג בִּיז שְׁלִישִׁי און אַזוֹי ווייטער. אַ טַאָג וואָס מְעַן לְעַרְנֵט חוּמֵשׁ רִשׁ"י אִיז מְעַן פֿאַרזִיכֶערט אַז מְעַן וועט נִישְׁט הָאַבֵן קיין שְׂאַדֵן, אויף אִיז דָּאס אַ שְׁמִירָה קַעגֵן דַּעם יֵצֵר הָרַע.

די צוויי פֿרִשִׁיּוֹת פֿון נְגַעִים און קַרְעֵץ לְעַרְנֶען אונז ווי אַזוֹי מְעַן קַען זיך צוּרִיקקֶערן צום אֵיבְעֶרְשְׁטֵן; ווייל וואָס אִיז דָּאס נְגַעִים? וואָס אִיז דָּאס קַרְעֵץ? דְּעַר תְּרַגּוּם זאַגט אויף צַרְעַת 'סְגִירוֹ', פֿאַרמאַכְט, פֿאַרשְׁפֿאַרט, און דְּעַר זװַהַר הַקְּדוּשׁ זאַגט, וואָס אִיז דָּאס קַרְעֵץ? 'סְגִירוֹ דְּנִהוּרָא עַלְאַה' (פֿרִשְׁתַּת

תזריע, דף מט עמוד ב) עס איז פארהוילן פון אים די ליכטיגקייט פון אייבערשטן, ער שפירט נישט דעם אייבערשטן, 'סגירו דטיבו עלאה', עס איז פון אים אנועקגענומען אלע גוטס פון אויבן, ווייל ווען מען זינדיגט, מען טוט עבירות - ווערט מען דערווייטערט פון באשעפער, מען פארלירט אלע גוטס. וואס איז די עצה? ווי אזוי קען מען זיך אויסהיילן? צוריק שפירן אייבערשטן? זאגט די תורה, די עצה איז: "והובא אל הכהן וגו' וראה הכהן וגו', אחרי הראותו אל הכהן וגו', לכל מראה עיני הכהן וגו'", מען זאל גיין צום צדיק און טון וואס דער צדיק זאגט, דאס איז די עצה צו ווערן אויס קרעציג. דער צדיק עפנט די אויגן, מען הויבט אן שפירן 'עס איז דא א באשעפער', מען הויבט אן שפירן 'דער אייבערשטער איז דא, מיט מיר, ביי מיר און נעבן מיר', מען הויבט אן רעדן צום אייבערשטן, מען טוט תשובה, ביז עס ווערט צוריק ליכטיג.

דעריבער בעט איה דיר זייער, זאלסט זיך מאכן א שיעור אין רבינ'ס ספרים און אויף אין די בריוו פון מוהרא"ש זכותו יגן עלינו וואס דאס איז תמצית פון רבינ'ס ספרים; וועט דיר ליכטיג ווערן, דו וועסט אנהויבן שפירן דעם אייבערשטן, דו וועסט אנהויבן רעדן צום אייבערשטן, דו וועסט זיין ארוםגענומען מיט די שכניה הקדושה.

איך פאר אים ירצה השם היינט נאכט קיין פוילן, איך וועל בעטן פאר דיר. איך פאר צום הייליגן צאנזער רב זכותו יגן עלינו, היינט איז דער יארצייט. איך וועל אויך זיין ביים הייליגן ראפשיצער רב, ביים הייליגן רבי אלימלך און ביים הייליגן רבי ר' מענדעלע זכותם יגן עלינו. איך פאר מיט א גרופע פון אנשי שלומינו, איך וועל בעטן פאר דיר און פאר דיין גאנצע משפחה.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

ווי אזוי אנשי שלומינו פירן זיך אויף אונטערנוועגנס

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת תזריע מצורע, כ"ו ניסן, שנת תשפ"ג לפרט קטן
לקבוד ... גרו זאיר

מיר זענען יעצט אנועקגעפארן פון דינוב, פונעם ציון פון הייליגן בגי
יששכר זכותו יגן עלינו, מיר פארן יעצט קיין רימנוב אויספֿעטן ישועות
ביי אלע מקומות הקדושים. איך בין דיך מזכיר, איך בעט פאר דיר און
פאר דיין משפחה; דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט שוין זען א
ישועה.

די וואך האבן מיר אין די פרשה וואס מען טוט ווען מען איז קרעציג,
ווען מען איז דערנווייטערט פונעם אייבערשטן; די תורה זאגט מען זאל גיין
צום צדיק, מען זאל גיין צום כהן. דער צדיק היילט אויס, ער שיינט אריין
אינעם מענטש א האפענונג זיך צוריק צו קערן צום אייבערשטן.

פארנוואס זאלסטו טראכטן אז דו ביסט שוין דערנאך? פארנוואס זאלסטו
אויפגעבן? דער הייליגער רבי זאגט דאך (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן קיב): "אם
אתה מאמין שיכולין לקלקל, תאמין שיכולין לתקן", אויב דו גלייבסט אז
דו קענסט טון שלעכטס, גלייב אז דו קענסט פאררעכטן.

מיר זענען אנגעקומען היינט פארמיטאג ארום צוועלף אזייגער און
גלייך געפארן קיין ליזענסק צום הייליגן רבי אלימלך זכותו יגן עלינו. פון
דארט זענען מיר געפארן קיין שינאווא צום הייליגן דברי יחזקאל, דער
הייליגער שינאווער רב זכותו יגן עלינו. פון דארט זענען מיר געפארן קיין
לאנצוט צום הייליגן ראפשיצער רב, און פון דארט קיין דינוב.

מיר האבן נאך א לאנגע רייזע, איך האב נישט די ישוב הדעת דא
אויפן פאס צו שרייבן. איך וועל דיר נאך שרייבן באריכות די גאנצע שיינע
נסיעה.

איין וואך קען איך דיר נא זאגן, מיר האט זיך געלוינט צו פארן אויף די
נסיעה נאר צו זען ווי אזוי אנשי שלומינו פירן זיך אויף אונטערנוועגנס; ווי
אזוי יעדער איינער איז זיך מחי' מיט זיינע אוצרות, יעדער איינער מיט זיינע

ספרים, און די דבורי אמונה, דיבורי חיזוק, און אפילו די ווערטלעך איז
אידל מלא חן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

אפשוייגן אויף די בזיונות

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תזריע מצורע, כ"ח ניסן, שנת תשפ"ג לפ"ק
לקבוד ... גרו יאיר

געלויבט דעם אייבערשטן מיר זענען געכטן צוריק געקומען פון די
נסיעה, איך האב מתפלל געווען פאר דיר און פאר דיין משפחה.

אויף אלע זיינע בזיונות זאלסטו אפשוייגן, נעם עס אן פאר כפרת
עוונות, נעם עס אן אנשטאט פאסטן און אנשטאט מאכן סגופים וכו'. אזוי
ווי דער טשערינער רב זכרוננו לברכה האט געזאגט פאר איינעם פון אנשי
ש'ומינו ווען א מתנגד האט געווארפן אויף אים צואה און די בעקייטשע
זיינע איז פארשמירט געווארן. דער וואס איז מיטגעגאנגען מיטן טשערינער
רב האט זיך אויסגעדרייט און געשריגן: "אויף א רב ווארפט מען? שעם
זיך!" האט דער טשערינער רב אים אנגעכאפט און געזאגט: "שווייגן איז
אונזער זאך, דער רבי האט אונז געלערנט: 'ישמע בזיונו, ידם וישתק'" (לקיטי
מיהר"ן חלק א, סימן ו).

מותר"ש זאגט, אויב א מענטש שווייגט אפ אויף בזיונות, ער
ענטפערט נישט, ער דערהאלט זיך - איז ער זוכה צו גאר שיינע זאכן בזה
ובכא.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

נישט ווערן דערשראקן פון וואס די דאקטורים זאגן

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תזריע מצורע, כ"ח ניסן, שנת תשפ"ג לפ"ק
מרת ... תחי'

אונדאי זאל מען גיין צו די בעסערע שפיטאל, אפילו עס נעמט מער
צייט צו פארן.

העקר נישט ווערן דערשראקן און פארלוירן; די דאקטורים שרעקן אן,
דאס איז זייער זאך. זיי פאסט נישט אויב עס וועט געבוירן ווערן א קינד מיט
א פעלער אז זיי האבן דאס נישט פאראויס געוויסט, דעריבער זאגן זיי פאר
יעדן איינעם אז עס קומט א נישט געזונט קינד השם ישמרנו. מען טאר נישט
ווערן דערשראקן, מען דארף זיך איבערגעבן צום אייבערשטן און אסאך
בעטן דעם אייבערשטן.

געבט אכטונג, גייט נישט אריין אין קיין לחץ. ווייל ווען עלטערן זענען
בלחץ - שפירן דאס גלייך די קליינע קינדער, זיי שפירן 'עפעס גייט פאר אין
שטוב', 'עפעס גייט פאר מיט טאטע מאמע', און זיי ווערן זייער דערשראקן
און צעמישט; דארפט איר זיך שטארקן מיט אלע כחות, מיט אמונה און
בטחון, זיך איבערגעבן צום אייבערשטן.

איך האב זייער אסאך מתפלל געווען פאר ענק. איך קום יעצט פון פוילן
פון הייליגן רבי אלימלך זכותו יגן עלינו, פון הייליגן שינאווא רב זכותו יגן
עלינו, פון הייליגן ראפשיצער רב זכותו יגן עלינו, פון הייליגן בני יששכר
זכותו יגן עלינו, פון הייליגן רבי מענדעלע מרימנוב זכותו יגן עלינו, פון
הייליגן צאנזער רב זכותו יגן עלינו, פון הייליגן רמ"א זכותו יגן עלינו, פון
הייליגן תפארת שלמה זכותו יגן עלינו, ועוד צדיקים זכותם יגן עלינו; איך
האב ביי יעדע ציון געבעטן פאר אייך בפרטיות, איך ווארט צו הערן גוטע
בשורות.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

א אידישע פרוי טאר נישט לעבן מיט א שרעק פונעם מאן

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תזריע מצורע, כ"ח ניסן, שנת תשפ"ג לפ"ק
לקבוד ... גרו זאיר

אלע ברכות אין שטוב קומט ווען עס איז דא שלום בית, דער מאן איז
מכבד די ווייב און די ווייב איז מכבד דעם מאן; דאס איז די כלי פאר אלע
ברכות.

איך בעט דיר זייער זאלסט אכטונג געבן אויף דיין ווייב, זאלסט איר
מכבד זיין, און איר חס ושלום נישט וויי טון אדער חלילה וחס דערשרעקן.
רבי חיים וויטאל זכותו יגן עלינו שרייבט, ער איז אמאל געקומען צו זיין רבי
דער הייליגער אריז"ל אז זיין פנים איז אים פארדרייט געווארן און אויף זיין
האלז, האט אים דער הייליגער אריז"ל גלייף געזאגט: "דאס איז געשען ווייל
דו האסט נעכטן נאכט אויפגעהויבן דיין האנט אויף דיין ווייב", דער אריז"ל
האט אים גלייף געזאגט א תיקון ווי אזוי דאס צו מתקן זיין; זעט מען דאס
הארבקיט אפילו אז מען דערשרעקט נאר די ווייב, וואס עס פאסירט.

עס איז דא זאכן וואס דיין ווייב האט מורא צו רעדן מיט דיר, זי ציטערט
פון דיר וכו'; דאס איז נישט געזונט, דאס טאר נישט זיין; א אידישע פרוי
טאר נישט לעבן מיט א שרעק פונעם מאן. בעט איך דיר זאלסט איר מאכן
פאקוועם, זי זאל נישט מורא האבן צו רעדן מיט דיר און בעטן פון דיר זאכן
וואס זי וויל.

אז דו ביסט פארשפילט ווי א קליין קינד מיט דיין שפילצייג, דעם
טעלעפאן, און דיין ווייב זיצט אין שטוב און שלינגט אירע טרערן, זי האט
דיר מורא צו בעטן זאלסט אנוועקלייגן דיין טוי, ווייל דו וועסט איר גלייף
זאגן אז דו דארפסט עס פאר פרנסה - דאס איז נישט גערעכט.

דעם שבת ראש חודש וועל איך זיין אין וויליאמסבורג, אויף וועט זיך
אנהויבן די שיעורים אין ישיבה אם ירצה השם קומענדיגע וואך.

די נסיעה איז געווען זייער שיין, איך בין נאך אביסל אפגעמאטערט פון
די נסיעה, איך וועל מודיע זיין אויב עס וועט זיין מארגן א שיעור.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

**קענסט נישט ארויפצווינגען אויף דיין ווייב זאכן וואס זי האלט
נישט פיי דעם**

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תזריע מצורע, כ"ח ניסן, שנת תשפ"ג לפ"ק
לקבוד ... גרו זאיר
איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

וואס דארפסטו מאכן א גאנצע פרשה פון יעדע קליינע זאך? אז דיין
ווייב וויל מאכן שיינע בילדער פונעם אפשערן פון דיין זון גרו זאיר - וואס
דארפסטו זיך מיט איר קריגן? אמת עס איז א נארישקייט, אמת עס איז נישט
קיין שכל אויסצוגעבן געלט פאר די זאכן, אבער זיך קריגן מיט די ווייב איז
א גרעסערע נארישקייט און אסאך מער נישט שכל.

אז דיין ווייב וויל מאכן בילדער און זי וויל זיך קויפן שיינע קליידער
פאר שמחות, און וויל זיך אנטון אייניג מיט די משפחה - וואס דארף
מען מאכן א גאנצע מלחמה? וואס איז מיט דיר? דאס איז היכל
הקודש! ?

איך בעט דיר זייער, געב איר נאך די אלע זאכן; די בילדער מיט די
קליידער וכו' וכו'. קוק ווי די צדיקים האבן געלעבט, רבי חיים ויטאל זכותו
יגן עלינו זאגט (שער המצוות, פרשת עקב): "ראיתי למורי זכרוננו לברכה, שלא היה
חושש בעצמו להתכבד במלבושים נאים יותר מדי", איך האב געזען פיי מיין
רבי'ן דער הייליגער אריז"ל, ווען עס איז געקומען צו קויפן בגדים פאר זיך
האט ער נישט געקויפט קיין טייערע קליידער, "גם במאכלו היה אוכל דבר
מועט מאד", אויף ביים עסן - ווען עס האט זיך גערעדט פאר זיך - האט ער
נישט געגעסן קיין סאך, ער פלעגט עסן זייער ווייניג, "אבל במלבושי אשתו
היה זהיר מאד לכבדה ולהלבישה", אבער ווען עס איז געקומען צו זיין ווייב
האט ער זייער אכטונג געגעבן איר צו מכבד זיין מיט שיינע קליידער, "והיה

מפיק כל רצונה אף אם לא היתה ידו משגת כל כף", ער האט איר צופרידן געשטעלט דאס מערסטע וואס מען קען, אפילו ער האט נישט געהאט קיין געלט דאס צו קענען טון; קוק ווי די הייליגע צדיקים האבן געלעבט, איז דאף זיכער אונז מענטשעלעך וואס מיר זענען ניטאמאל מענטשעלעך, "אם ראשונים כבני אדם, אנו פחמורים וכו'" (שבת קיב:).

עס זענען דא פרישע מקרבים וואס זיי טוען זיך אליינס גורם זיין אז די ווייב זאל זיי דערקוטשען מיט היכל הקודש. ווייל אז מען הויבט אן ארויפלייגן אויף די ווייב זאכן וואס מען רעדט ביי אונז, ווי למשל מאכן חתונה יונג, מאכן שיינע פשוטע שמחות פאר ביליג, לעבן מיט זיך, נישט אנגיין וואס אנדערע טוען, און ווען די ווייב וויל נישט הערן די זאכן, איר מח קען דאס נאכנישט נעמען, זי וויל נאך יא טייערע שמחות, זי וויל יא אויסגעבן געלט פאר שטותים פאר אפאר שעה, זי איז נאך אין גלות ביי חבר'עס - צווינגט מען דאס ארויף אויף איר מיט פח - איז דאך אונדאי אז זי וועט נישט וועלן היכל הקודש.

איך בעט דיר זייער, זיי איר מכבד, מאך איר פרייליך - דעמאלט וועט זי דיך פרייליך מאכן. אז דו וועסט איר געבן די גאנצע פב'וד, דו וועסט איר נישט דערקוטשען מיט היכל הקודש - וועט זי דיך נישט דערקוטשען וועגן היכל הקודש.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

איך נעם נישט דעם זמן קיין בחורים פון ארץ ישראל

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת תזריע מצורע, כ"ח ניסן, שנת תשפ"ג לפ"ק
 לקב'וד ... נרו יאיר

קום נישט קיין אמעריקע, נישטא גארנישט אין אמעריקע, בלייב אין ארץ ישראל. נעם אן ארבעט און לערן שיעורים כסדרן על פי סדר דרך הלימוד פון רבי'ן (המבואר בשיחות הר"ן, סימן עו), און דריי זיך מיט אנשי שלומינו.

די בַּחֲוָרִים וואס קומען פון אָרֶץ יִשְׂרָאֵל זְעֻנְען דא פֶּאָרְוואַגְלֵט; אײַךְ נָעַם
נִשְׁט דַעַם זְמַן קײַן בַּחֲוָרִים פֿון אָרֶץ יִשְׂרָאֵל.

גַעב אײַבער אױף פֿאַר ... עַר זאל נִשְׁט קומען קײַן אַמֶּעריקע. עַר זאל
אױף נַעמֶען אַן אַרְבֵּעַט, און לַעֲרַנְען שׂיעוּרִים פֿסֶדֶרֶן עַל פִּי סֶדֶר הַלִּמּוּד פֿון
רַבִּי'ן, און דאַווענען מיט אַנְשֵׁי שְׁלֹמִינוּ.

דער אײַבערשטער זאל העלפֿן זאַלסֵט האַבן הַצְּלָחָה אין אַלע עֲנִינִים.

...

מיט די פֿאַר ווערטער פֿון רַבִּי'ן קַען מַען אָפֿלעבן אַ חַיִּים טוֹבִים

בְּעִזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ה' פֶּרֶשֶׁת תְּזַרִיעַ מְצוֹרַע, כ"ט נִסָּן, שְׁנַת תּשפ"ג לַפ"ק
לְקַבּוֹד ... נְרוּ יֵאִיר

דאַנק און לױב דַעַם אײַבערשטן, זױף אױף דאַס גױטס וואס דער
אײַבערשטער טוט מיט דיר, זױף אין די שׂוועריקייטן דאַס באַהאַלטענע גױטס
- וועלן אַוועקפֿאַלן אַלע פֿראַבלעמען. דער רַבִּי האַט אונז געגעבן אַ וועג פֿון
טְרַאכְטן, די וועג פֿון (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי", אין די צָרָה טוט דער
אײַבערשטער בְּרִיִּיט מאַכן, עַס איז מיט גְרוֹיסע חֶסֶדִים (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א', סִמָּן
קצח); גְּלִיִּב מִיר, מיט די פֿאַר ווערטער פֿון רַבִּי'ן קַען מַען אָפֿלעבן אַ חַיִּים
טוֹבִים און זײַךְ גוט אױסלאַכן פֿון אַלע צָרוֹת וְיִסוּרִים.

בײַם צײַלן סְפִירָה האַב אײַךְ געטראַכט, די פֿונות פֿונעם הײַנטיגן טאַג
איז: 'יודוך' און 'קַר"ע שְׁט"ן'; אַפֿשֶׁר לױמֶר, דױךְ דַעַם וואס מַען דאַנקט
דַעַם אײַבערשטן צערייסט מַען אַלע שְׁלַעכְטִס, דער שְׁטן ווערט צעריסן.

הײַנט נאַכט וועט זײַן דער לַיִל שִׁשִׁי שׂיעוּר אַינעם בָּאָרָא פֶּאָרְקער שׂוֹל
אַינאַיינעם מיט אַ סְעוּדַת רֵאשׁ חוּדֶשׁ.

דער אײַבערשטער זאל העלפֿן זאַלסֵט האַבן הַצְּלָחָה אין אַלע עֲנִינִים.

...

די ריכטיגע וועג ווי אזוי אפצוהיטן קינדער פון מגוולים און

קראנקע מענטשן

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת תזריע מצורע, כ"ט ניסן, שנת תשפ"ג לפ"ק
מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

עס איז זייער א שווערע שאלה. פון איין זייט, ווי קען מען זאגן פאר א טאטע 'קום נישט צו מיר אין שטוב'? ווי קען מען ארויסווארפן א טאטע פון שטוב? ! פון די אנדערע זייט זאגט איר דאך אליינס אז ער איז נישט געזונט, ער האט געטון עבירות מיט די אייגענע טעכטער השם ישמרנו, ער איז שוין געזיצן אין תפיסה; קען מען אים נישט לאזן דאס טון מיט אייערע טעכטער. הדבר הראשון דארפט איר וויסן, מען דארף אנגרייטן קינדער זיך אכטונג געבן פון מגוולים, קראנקע מענטשן. איך זאג פאר מייע קינדער, און איך זאג פאר די מלמדים ביי אונז אין מוסד און אזוי אויך פאר די לערערנים אין בית פיגא - זיי זאלן רעדן מיט די קינדער קלארע ווערטער: "קינדער קען נישט אנגריין דיין גאנצע פאדערשטע חלק קערפער, פון די בויך ביז די פיס; קיינער מיינט קיינער, נישט טאטע, נישט מאמע, נישט א ברודער, נישט א שוועסטער, נישט א זיידע און נישט א באבע, אפילו א דאקטער קען דיך אויך נישט אנגריין אדער דיר אויסטון דייע קליידער, נאר אז דייע עלטערן וועלן זאגן 'דער דאקטער קען דיך באקוקן', און אויב איינער וויל דיך אנגריין זאלסטו טון דריי זאכן 'אנטלויפן', 'שרייען' און 'דערציילן'; ערשטנס אנטלויפט מען, צווייטנס, זאלסט שרייען און מאכן א געוואלד, אז יענער זאל דיך אפלאזן, דריטנס, גיי דערצייל דייע עלטערן, דייע מלמדים, דייע לערערנים, זיי זאלן זיכער מאכן אז דו ווערסט נישט געטשעפעט נאכאמאל".

דאס לערנט מען מיט אונזערע קינדער, און דאס דארפן אלע עלטערן לערנען מיט זייערע קינדער. ווייל אויב מען גרייט נישט אן די קינדער - איז לא מילט אז די קינדער זאלן זיך נישט פארטשעפענען רחמנא לצלן. ביי אייך איז דאס אייער טאטע און ביי א צווייטן איז דאס א ברודער, א שוואגער, א

שכן, אן ארבעטער וכדומה; מען דארף רעדן צו קינדער קלארע ווערטער, נישט זיי דערשרעקן, אבער גוט אנגרייטן.

נאכן רעדן מיט די קינדער ווי אזוי זיך אכטונג געבן פון נישט געזונטע מענטשן, דארפן די עלטערן וויסן אז דאס איז נאכנישט גענוג, די קינדער דארפן נאכאלץ אסאך שמירה, און ווען עלטערן זענען חושד איינעם, א נישט געזונטער דריידט זיך נעבן דאס קינד - וועלן דאך עלטערן נישט זיין רואיג. איז די עצה איר זאלט אים איינליידענען פאר א מלוג מלכה אדער א ראש חודש סעודה און אלע וועלן זיצן אינאיינעם, אין די ביסל צייט איז נישט צו שווער פאר די עלטערן צו עומד זיין על המשמר.

נישט לאנג צוריק האט מיך א אינגערמאן געפרעגט אן ענליכע פראגע. ער גייט צו זיין טאטע אויף שבת, זיין טאטע איז געגט, ער לעבט אליינס, און עפעס שמעקט נישט גוט. ער זעט זיין טאטע גייט מיט זיין קינד אין שטילע ווינקלען און ווען ער קומט דארט אן ווערט דער טאטע דערשראקן, בקיצור דער אינגערמאן זאגט ער קען נישט גיין מער צו זיין טאטע אויף שבת, ער איז נישט רואיג וועגן זיינע קינדער.

פון איין זייט איז ער גערעכט, מען דארף זייער אכטונג געבן אויף די קינדער, אבער פון די אנדערע זייט, ווי קען מען אפהאקן מיט עלטערן... איך האב אים געגעבן אן עצה ער זאל גיין צו א מלוג מלכה אדער א נאכטמאל; אז מען גייט פאר א קורצע צייט און מען זיצט אלע אינאיינעם - איז כמעט נישט שייך עפעס שלעכט זאל פאסירן, אזוי איז מען יוצא די מצוה פון כיבוד אב ואם, און אזוי זענען די קינדער אפגעהיטן.

מיט אלע עצות, מיט אלע חכמה'לעך, מיט אלעס וואס מען טוט - איז מען נישט פארזיכערט, נאר אז מען בעט דעם אייבערשטן. עלטערן דארפן אסאך בעטן דעם אייבערשטן פאר די קינדער און פאר די אייניקלעך. ווען איר צינדט די ליכט זאלט איר בעטן דעם אייבערשטן פאר אייך, פאר אייער מאן און פאר אייערע קינדער; תפלה איז די עצה פאר אלעס.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

לְעֶרְנֵעַן תּוֹרָה אִיז דִּי גֵרַעסְטֵע זאָך, אָפִילוּ מֵעַן מאַכְט נִישְׁט קײן עֶסֶק דְּעֶרְפוּן

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ה' פִּרְשַׁת תְּזַרִיעַ מְצוֹרַע, כ"ט נִסָּן, שְׁנַת תשפ"ג לפ"ק
לְכַבּוֹד ... נְרוּ יְאִיר

אִיף הָאב עֶרְהאַלְטֵן דײַן בְּרִיוּ.

אִיף פֿרײ זײַך זײער צו הערן אז דו לערנסט אויפן סדר דרך הלימוד פון
הייליגן רבי'ן (המבואר בשיחות הר"ן, סימן עו), דו ביסט גורס משניות און דו האסט
יעצט מסיים געווען די פיפטע מאל ששה סדרי משנה.

עס דארף דיר נישט שטערן אז מען מאכט נישט קיין עסק פון דיינע
סיומים; וואס דארפסטו אן עסק? דאס אליינס אז מען לערנט און מען איז
מסיים - דאס איז דאך די גרעסטע זאך וואס קען זיין; פאר קינדער, פאר
יונגע בחורים - דארף מען מאכן אן עסק, א סיום; מען קלאטשט און מען
פאטשט, דאס געבט זיי די געפיל ווייטער צו לערנען, דו ביסט שוין א בר
דעת, דו דארפסט זיך גוט אויסלאכן פון די זאכן; דער עצם זאך אז 'איך
לערן תורה' - דאס איז די גרעסטע זאך.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

מאך אסאך התבודדות אויב דו זאלסט דארט קויפן א דירה

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ה' פִּרְשַׁת תְּזַרִיעַ מְצוֹרַע, כ"ט נִסָּן, שְׁנַת תשפ"ג לפ"ק
לְכַבּוֹד ... נְרוּ יְאִיר, בְּנֵי בְּרַק

איינער דו ווילסט זיך אריינלייגן צו קויפן א דירה אין טבריה - זאלסטו
אהין גיין מיט דיינ ווייב אויף א שבת. גיי קוקן אויב עס איז בכלל
אינטערעסאנט די פלאץ פאר ענק און מאך אסאך התבודדות וואס צו טון,
אויב דו זאלסט דארט קויפן א דירה, אויב נישט; אזוי וועסטו וויסן ווי
אזוי זיך צו פירן. התבודדות קלארט אויס, מען ווייסט וואס מען האט צו
טון.

מיר האבן זייער גוטע מוסדות דארט. עס איז נאך קליין, בכחינת והיה ראשיתך מצער, נאך אביסל וועט זיין ואחריתך ישגא מאוד. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

ווען א אידיש קינד זאגט תהלים, הערן זיך צי אלע מלאכים בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת תזריע מצורע, כ"ט ניסן, שנת תשפ"ג לפ"ק ... תחי', צפת

איך האב ערהאלטן אייער בריוו. איך האב זייער הנאה צו הערן אז איר זאגט תהלים און אז איר האט יעצט געענדיגט די פערטע מאל תהלים. זייט שטארק מיט אייער זאגן תהלים, זאגט יעדן טאג כאטשיג איין קאפיטל תהלים. ווייל ווען א אידיש קינד זאגט תהלים, הערן זיך צי אלע מלאכים און אלע זינגען מיט שירות ותשבחות צום אייבערשטן. זייט מכבד אייערע עלטערן און העלפט אין שטוב, וועט איר מאכן א נחת רוח פארן אייבערשטן. דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

וואס טוט מען ווען מען האט מורא פון הינט בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת תזריע מצורע, כ"ט ניסן, שנת תשפ"ג לפ"ק ... תחי', צפת

איך האב ערהאלטן אייער בריוו. אז איר האט מורא פון הינט - זאלט איר זיך חזרן די ווערטער: "דער אייבערשטער איז מיט מיר, דער אייבערשטער איז דא, ער היט מיר, קיינער קען מיר גארנישט טון"; דאס וועט אייך געבן כח און אוועק נעמען די מורא.

ווען מען זעט א הונט און מען שרעקט זיך - איז נישט גוט אנוועק צו לויפן, דאס צעטומלט די הינט און זיי קענען ווערן ווילד. מען דארף בלייבן שטיין און גיין ווייטער ווי מען גייט, און זיך חזר'ן 'אין עוד מלבדו'.

אויב מען האט מורא פון הינט - מיינט דאס נישט אז מען האט נישט קיין אמונה, מען האט אמונה אבער מען קען האבן שטערקער און שטערקער אמונה; אמונה איז א זאך וואס גייט אן קיין שיעור, ווי מער מען חזר'ט זיך 'ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין', און ווי מער מען בעט דעם אייבערשטן אויף אמונה - אלץ שטערקער ווערט די אמונה.

בעטס יעדן טאג די תפלה:

"רבנו של עולם, העלה מיר איך זאל האבן א שטארקע אמונה, איך זאל נישט פארגעסן פון דיר, איך זאל נאר טראכטן פון דיר, איך זאל שטענדיג שפירן ווי דו ביסט מיט מיר. הייליגער באשעפער העלה מיר איך זאל נישט מורא האבן פון קיינעם, איך זאל נישט מורא האבן פון חיות, נישט מורא האבן פון הינט. איך זאל וויסן אז אלעס ביסטו, עס איז גארנישט דא אויף די וועלט אויסער דיר; דומם, צומח, חי און מדבר - הכל לכל איז עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, עס איז ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, אין שום מציאות מבלעדך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם".

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

שלאגן די קינדער וועט גארנישט העלפן, נאר מאכן צרות

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת תזריע מצורע, א' דראש חודש אייר, שנת תשפ"ג לפרט קטן

לקבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך מיש זיך נישט וואו מען זאל וואוינען, דאס האט מיט דיר, דיין ווייב

און דייע קינדער.

איך בעט דיר בכל לשון של בקשה, און אויב איך מעג ווארענען וואלט איך געווארענט; מען טאר נישט שלאגן א קינד און זיכער נישט א בחור, עס איז א קלארע איסור פון שלחן ערוך (יורה דעה סימן רמ, סעיף כ), און ווער רעדט נאך שלאגן מיט א שעפ-לעפל; דו שרייבסט מיר דו האסט געשלאגן דיין זון מיט א שעפ-לעפל שוין צען מאל, דאס איז אסור, דאס איז א ספנה; אפגערעדט אז עס העלפט נישט, עס טוט גארנישט אויף, און אפהיטן זאל דער אייבערשטער אויב איינער וועט דאס הערן, קען מען אַוועק נעמען אלע קינדער פון שטוב.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

סדר הנסיעה צו קברי צדיקים אין פוילן, פרשת תזריע מצורע

תשפ"ג

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת אחרי קדושים, ב' אייר, שנת תשפ"ג לפרט קטן לכבוד מיינ טייערער ליבער ... גרו יאיר

איך בין פאריגע וואך זונטאג געפארן קיין פוילן, פועל'ן ישועות ביי קברי צדיקים. מיר זענען געפארן מיט א חבורה פון זעכציג חברים תלמידי היכל הקודש, דיין שוואגער האברך אהרן גרו יאיר האט דאס צאמגעשטעלט. דאס איז שוין די צווייטע יאר וואס ער מאכט א נסיעה פאר די אינגעלייט און בחורים וואס ברענגען אריין א געוויסע סכום ביי די יערליכע קאמפיין לטובת אונזערע מוסדות.

קרית ברסלב

זונטאג נאכמיטאג בערך פינף אזייגער בין איך ארויסגעפארן פון שטעטל צום עירפארט מיט האברך אלי' קנאל גרו יאיר, מיר האבן דורכגערעדט אויפן וועג אלע פלענער וועגן ראש השנה הבא עלינו לטובה. קומענדיגע ראש השנה געפאלט דער ערשטער טאג אום שבת קודש און דער צווייטער טאג זונטאג. ווי עס זעט יעצט אויס וועל איך שוין פארן מאנטאג

נאכט, היות עס איז יעצט אינמיטן די מלחמה און מען קען נישט פארן קיין אוקריינא מיט אן עראפלאן, מען קען נאר אריינקומען אויפן ערד, קומט אויס אז די נסיעה איז א לענגערע, און אז מען פארט דינסטאג נאכט קומט מען ערשט אן דאנערשטאג, און איך וויל זיין אין אומאן א נאכט פאר זכור ברית, וועל איך מיטן אייבערשטן'ס הילף פארן מאנטאג נאכט ב' סליחות, און צוריק קומען מאנטאג האזינו צום גדלי'.

ניארק

מנחה האב איך געדאווענט אין שטעטל, מעריב האבן מיר געדאווענט אין עירפארט. דודי לאקס איז געווען בעל תפלה, מען האט געציילט ספירה, י"א לעמר. אין עירפארט האבן מיר געטראפן אסאך אידן וואס פארן קיין פוילן פועלן ישועות. מיר האבן געטראפן א גרופע בחורים פון די סאטמערע ישיבה פון קרית יואל, זיי זענען געפארן מיט א זון פונעם סאטמערער רב פון קרית יואל. איך האב געשמועסט מיט אים, איך האב אים געזאגט אז פונקט נעכטן האט מיין שווער שליט"א מיר געזאגט אז דער רבי זכותו יגן עלינו פון סאטמער האט זייער שטארק אנגענומען די ווערטער פון קב הישר (פרק פח) אז חודש ניסן גייט מען נישט אויף קברים; למעשה זע איך אז א גרופע סאטמערע בחורים פארן, זע איך אז צו קברי צדיקים קען מען יא פארן.

אויפן פליגער האב איך געזען א מאדנע זאך, עס איז געקומען צו מיר א איד, ער איז געזיצן אין ביזנעס קלאס. זיין פרנסה איז, זיין א גבאי פאר אן ערל וואס האט ביליאנען דאלער, און דער ערל ווייסט זיך נישט וואו אהין צו טון אויף דער וועלט, עס איז אים נמאס דאס לעבן, איז דעם איד'ס פרנסה צו זאגן פארן ערל יעדן טאג וואו צו גיין, וואו צו קומען און וואס צו טון. מיר האבן געזען ממש דעם רבינ'ס ווערטער (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן סד) אלע עשירים זענען משוגעים, און וואס מוהרא"ש זאגט וועגן עשירות, ווער איז רייך און וואס מיינט רייך; פון געלט האט מען גארנישט, מען ווערט משוגע פונעם טאג, מען האט נישט קיין טעם אינעם לעבן, נאר תורה מאכט פרייליך, נאר דער וואס איז עוסק מיט מצות - דער איז א צופרידענער.

דיין שְׁנוּאגֶּר הָאֵט מִיר גֶּעבֶּעטן אײַף זאל אַרײַנשְׂרײַבן פֿאַר אַלע חֲבֵרִים וואס קומען מיט די נסיעה אפֿאַר ווערטער אין אַ תּהִלִּים וואס ער געבט פֿאַר אַ מתנה. עס האט מיר גענומען אַסאך שעות, אײַף האב אָנגעײַאגט צו שְׂרײַבן נאַר פֿאַר האלב. נאַכדעם בײַן אײַף אַבִּיסל געשלאָפֿן, נאַכדעם האב אײַף געדאווענט שחרית.

רײַשאַ

מִיר זענען אָנגעקומען בערן צוועלף אַזײַגער קײַן רײַשאַ, מִיר זענען אַלע אַרױף אױף אַ באַס פֿון צוויי שטאַק, מען האט אַבִּיסל געווארט אז די פֿעקלעך זאלן אָנקומען.

עס זענען געקומען פֿון אַרץ ישׂראל אפֿאַר אינגעלייט אַנטייל נעמען מיט די נסיעה, משה ראָזענבערג און חיים יאַקאַבאוויטש. אײַף זענען געקומען אפֿאַר אינגעלייט וואס זענען געפֿאַרן צו די עלטערן אױף פֿסח קײַן אַרץ ישׂראל, זענען זײַ געקומען פֿון אַרץ ישׂראל; די פֿולל יונגעלייט הרב הערשל בױם און הרב יחזקאל שאַרף, אױף לײַבי אפֿעל, אײַף האב זײַ זײַער געפֿרײַדט צו זײַ אַלע.

לײַזענסק

מִיר זענען געפֿאַרן קײַן לײַזענסק צום הייליגן רבײַן ר' אַלײַמלך זכותו יגן עֲלֵינוּ. דאָס ערשטע זענען מיר געגאַנגען אין מקוה; אײַף בײַן געגאַנגען אין די קאַלטע בור, ווייל בײַ די הייסע בור איז געווען אָנגעצײַנדן די פֿילטער. אײַף האב געוואלט גלייך גײַן צום ציון פֿון הייליגן רבײַ אַלײַמלך זכותו יגן עֲלֵינוּ, אָבער אײַף האב געטראַכט אז דער עולם וויל גײַן אינאַײַנעם, און רובֿ עולם איז זײַער הונגערײַג, וועל אײַף גײַן מיט זײַ עסן און נאַכדעם גײַן צום ציון.

בײַם ציון איז געווען אַ גרויסע התעוררות אײַף האב מתפלל געווען פֿאַר אַלע וואס דאַרפֿן ישועות.

אױפֿן וועג פֿון לײַזענסק קײַן שײַנאַוואַ

פֿון דאַרט זענען מיר געפֿאַרן קײַן שײַנאַוואַ. אױפֿן וועג איז געווען

שׁיִינַע שְׁמוּעָסָן, מִיר הָאָבֶן זִיף זַייער מְחֻזַק גְּעוֹוֶען מִיט דִי עֲצוֹת פֿון הַיִּלְיָגן רַבִּין, מְעַן הָאֵט גְּעֵרֶעֱדֵט פֿון זַייער אַסאַף זאַכן.

עס האט זיך אָנגעהויבן שאלות ותשובות, אינגעלייט האבן געשטעלט פראגעס. איינער האט געפרעגט: "וואס מיינט זיך מַבְטֵל זיין צום צדיק?" זענען מיר אריין אין א שמועס אז דער רבי זאגט (לקוטי מוה"ר חלק ב', סימן קיב): "אם אַתָּה מֵאֲמִין שׁיִכּוֹלִין לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שׁיִכּוֹלִין לְתַקֵּן", אויב דו גלייבסט אז דו קענסט פארדארבן - דארפסטו גלייבן אז דו קענסט פאררעכטן; א מענטש האט געזינדיגט, ער האט געטון עבירות, ער האט ביי זיך געשפירט ווי עס איז שוין נישטא קיין וועג פאר אים צוריק צו קומען צום אייבערשטן - דארף ער האבן ביטול צום צדיק און וויסן "אז דער רבי זאגט 'נישטא קיין יאוש' - איז דאס ממש אזוי", אפילו מען פארשטייט דאס נישט.

דער שמועס איז מיר געווען זייער חשוב, ווייל אינמיטן וועג האט מיר א אינגערמאן געזאגט מיט טרערן אין די אויגן אז עס איז אים אזוי שווער זיך צו מחזק זיין, עס איז אים אזוי שווער צו גלייבן אז ער קען נאך פאררעכטן, ער הערט נישט אויף פאלן. ער האט ממש געוויינט, ער האט געוואלט וויסן אויב עס איז ביי אים נאך מעגליך אויפצוהערן פוגם זיין.

מיר האבן אסאך גערעדט פון דעם, אז ווער עס פאלגט דעם רבי'ן וועט ביים סוף זוכה זיין צו גאר שיינע זאכן, און אפילו אויב מען וועט נישט זוכה זיין צו זען דא בזה העולם קיין שום ליכטיגקייט - דארף מען גלייבן אז עס וועט זיין (ווקרא כב, ז): "וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר, וְאַחַר יֵאכַל מִן הַקְּדָשִׁים", נאכן אנוועק גיין פון די וועלט וועט ער זען וואס ער האט אויפגעטון (לקוטי הלכות ברכת השחר הלכה ה', אות מב).

וואס זאל איך דיר זאגן מיין ליבער ברודער, אזא רחמנות'דיגער רבי וואס מיר האבן; ער ווייזט פאר אונז א וועג צוריק צו קומען צום אייבערשטן, ער געבט אונז עצות וואס מיר פשוט'ע מענטשן קענען טון, גרינגע עצות; מיר דארפן נאר פאלגן, מיר דארפן גיין אין די וועג; אויב מיר וועלן פאלגן - וועלן מיר זוכה זיין צו ווערן ערליכע אידן. דער רבי האט בפירוש געזאגט (תני מוה"ר, סימן שכ) דורך זיינע עצות קען מען ווערן א

גרויסער צדיק; דער עיקר וואס דער רבי געבט אונז איז די חיזוק פון אנהויבן פונדאסניי און נישט קוקן וואס איז געווען.

איינער האט געפרעגט א פראגע, דער רבי זאגט אין ספר המידות (אור בשורה, סימן ב): "אל תבשר בשורה רעה, כי מחמת בשורה רעה מתו כמה נפשות", מען זאל נישט דערציילן קיין שלעכטע נייעס, ווייל דורך שלעכטע נייעס זענען מענטשן געשטארבן; נאך זאגט דער רבי (שם, סימן ד): "המבשר בשורות רעות, נופל למחין דקטנות", מען פאלט אין מחין דקטנות דורך דערציילן שלעכטע נייעס; דעריבער פארציילט ער נישט קיין שלעכטע זאכן אין שטוב, אבער שפעטער ווען זיין ווייב הערט די נייעס ווערט זי ברוגז אויף אים, פארנואס ער האט נישט דערציילט. אויף דעם איז די עצה צו דערציילן אויף א וועג אז יענער זאל דאס אליינס כאפן, מען דערציילט עס האלבועגס ביז מען כאפט אליינס.

איינער האט געפרעגט פארנואס מען מאכט אנועק צו קויפן לייף אינשוועגנס, פארנואס זאל מען נישט אוועקלייגן עפעס א קרן פאר די קינדער? דער ענטפער איז, מיר געפינען (עירובין נד.) דער אמורא רב האט געזאגט פאר זיין תלמיד רב המנונא: "בני, אם יש לך", מיין קינד אויב האסטו געלט, "היטב לך", נוץ עס פאר דיר, "שאין בשאול תענוג", ווייל אין קבר האט מען נישט קיין הנאה פון געלט, "ואין למנות התמהמה", און מען ווייסט נישט ווען מען גייט אנועק גיין פון דער וועלט, איז א שאד אנועק צו לייגן געלט. "ואם תאמר, אניח לבני חק", אויב וועסטו טראכטן איך וועל אנועק לייגן פאר מיינע קינדער זיי זאלן האבן עסן, קודם כל: "בשאול מי יגיד לך", ווער וועט דיר מודיע זיין אין קבר אז זיינע קינדער האבן טאקע די געלט און זיי נוצן דאס? און נאך א זאך, "בני האדם דומים לעשבי השדה", מענטשן זענען אזוי ווי גראז און בלומען, "הללו נוצצין", די שפראצן, "והללו נובלין", און די שטארבן. זאגט רש"י (דבור המתחיל הללו נוצצין): "כשהן גדלין", ווען די קינדער וואקסן, "גדילה פרנסתן", וואקסט זיי די פרנסה, "ועושרן עמהן", זיי ווערן רייך, "ואינה צריף להדאג עליהן", און מען דארף זיך נישט זארגן פאר זיי.

עס איז געווען א תענוג, א געשמאק - צו פארברענגען מיט תלמידי היכל הקודש. אונטערנוועגנס ווען מען איז אויסגעמוטשעט, הונגעריג און מיד - קען מען מער זען ווער איז דער מענטש, ווי אזוי פירט ער זיך; וואס זאל איהן דיר זאגן, פון יעדן איינעם האט מען געהערט שיינע שיחות פון רבי'ן און מעשיות פון תפלה.

איינער האט געפרעגט אויב נאך אפאר יאר נאך די חתונה, נישט האבן קינדער - אויב מען זאל גיין צו די ארגאניזאציעס זיי זאלן העלפן. מיר האבן גערעדט אז עס ווענדט זיך אינעם פארפאלק, עס ווענדט זיך אין זיי אליינס; אויב איז דער מאן און די ווייב שטארק ביי זיך אז דער אייבערשטער וועט זיי העלפן, זיי זענען שטארק מיט תפלה - דעמאלט האט נישט קיין פשט צו גיין צו זיי, א שאד די צייט, א שאד די קאפ וויי, זיי קענען נישט געבן קיין קינדער, קינדער קומט פונעם אייבערשטן, און אויב די ווייב זאגט זי וויל גיין צום דאקטער אדער צו די ארגאניזאציעס, זי וויל טון עפעס - דעמאלט גייט מען.

עס איז געווען פראגעס וואס איהן האב נישט געענטפערט, פראגעס וואס איז נישט נוגע אויף למעשה. איינער פרעגט, ער זעט אין די בריוו ווי מען זאגט פאר איינעם עס איז נישט קיין פראבלעם פאר א פרוי צו דרייוון א קאר, און אין געוויסע בריוו זעט מען אז פרויען זאלן נישט דרייוון; פון די פראגעס האב איהן זיך ארויסגעדרייט, דאס איז נישט נוגע פארן כלל.

איינע פון די פראגעס איז געווען אויב מאכן געלט איז א סתירה מיט וואס מיר האבן מקבל געווען פון מוהרא"ש אז מען דארף נאר עוסק זיין אין תורה, תפלה און זפרון בעלמא דאתי, מיר האבן גערעדט אז דאס איז נישט קיין סתירה, דער רבי האט דאך בפירוש געזאגט מען זאל ארבעטן און האבן א גוטע פרנסה (חגי מוהר"ן, סימן תקא). נאר וואס דען, זיך נישט פארלאזן אויף די געלט און נישט רעדן פון די געלט; פארלאזן דארף מען זיך אויפן אייבערשטן און רעדן דארף מען נאר פונעם אייבערשטן און צום אייבערשטן.

איינער האט געפרעגט אויב בעטן א רעיז פונעם בעל הבית איז א חסרון

אין אמונה, ווייל פֿרנסה געבט דער אייבערשטער; מיר האבן גערעדט אז דאס איז נישט קיין חסרון אמונה, מען מעג בעטן א רעזי און מען מעג טון זאכן פאר פֿרנסה, דער עיקר איז מען זאל זיך נאר פארלאזן אויפן אייבערשטן און נאר קוקן צו אים.

איינער האט געפֿרעגט אויב עס איז ריכטיג צו נעמען לִפְתָּחִילָה פֿאר פֿרנסה גיין נאך געלט; מיר האבן גערעדט אז גיין נאך געלט איז פאר איינעם וואס האט נישט. ווען א אינגערמאן זיצט און לערנט און האט נישט צו לעבן - מעג ער על פי הלכה גיין צאמנעמען געלט פאר זיך, אבער איינער זאל גארנישט טון מיטן טאג, שלאפן ביזן טאג אריין און זיך דרייען ליידיג, און גיין נאך געלט - איז נישט ריכטיג.

מען דארף באמערקן אז הפצה און גיין נאך געלט - איז צוויי זאכן. ווען עס קומט צו הפצה איז דאס נישט קיין זאך פון שנארן, דאס איז מזכה זיין נשמות ישראל, דאס איז די גרעסטע עבודה וואס איז נאר פארהאן.

איינער האט געפֿרעגט אויב דאס איז אמת אז מפיצים זענען בחינת אליהו הנביא; דער ענטפער איז, דער רבי זאגט (ספר המידות אות בשורה, סימן א): "מי שהוא רגיל לומר בשורות טובות, הוא נתלבש מבחינת אליהו", ווער עס דערציילט גוטע בשורות - ווערט ער א בחינה פון אליהו הנביא; קומט אויס, אז די מפיצים וואס גייען פארשפרייטן גוטע בשורות, זיי פארשפרייטן די ספרים פון רבי'ן וואס דארט שטייט גוטע נייעס, אז מען קען נאך זוכה זיין תשובה צו טון, מען קען זוכה זיין צו האבן א חלק אין די הייליגע תורה, מען קען זוכה זיין צו ווערן א צדיק - זענען זיי אלע בבחינת אליהו הנביא.

מען קען זיך נישט פארשטעלן דאס גרויסקייט פון עוסק זיין אין צוריק ברענגען מענטשן צום אייבערשטן. מוהרא"ש האט אונז אזויפיל געשריבן די הייליגע ווערטער פון זוהר תרומה, (קכח עמוד ב): "תא חזי, כל מאן דאחיד בידי דחייבא ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא", קום און זע - זאגט דער הייליגער זוהר: א מענטש וואס ברענגט צוריק זינדיגע מענטשן צום אייבערשטן, "איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפייא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה. וגרים

לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא", דער מענטש איז זוכה ארויף צו גיין אויף א פלאץ וואס קיין שום מענטש איז נישט זוכה; דער מענטש נעמט אנוועק טומאה פון די וועלט און ער מאכט אז דעם אייבערשטן'ס נאמען זאל ווערן געהייליגט אויף די וועלט, און דער מענטש איז גורם אז אלע וועלטן שטייען אויף זיין זכות. "וְזָכִי לְמַחְמֵי בְּנֵי לְבָנוּי", ער איז זוכה צו זען קינדער און אייניקלעך, "וְזָכִי בְּהַאי עֲלָמָא, וְזָכִי לְעֲלָמָא דְאַתִּי", און ער איז זוכה צו אלע גוטע זאכן אויף די וועלט און אויף יענע וועלט, "כָּל מְאָרֵי דִּינִין, לָא יְכַלִּין לְמִדָּן לִיּוּה, בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי", קיינער קען אים נישט שלעכטס טון, נישט אויף די וועלט און נישט אויף יענע וועלט, "עֲאֵל בְּתַרְסַר תְּרַעֵי, וְלִית מֵאן דִּימְחֵי בִּידֵיהּ", ער גייט אריין אין דרייצן טויערן פון שיערי רחמים, און קיינער קען אים נישט צוריק האלטן.

שינאווא

ביים הייליגן שינאווא רב האבן מיר געזאגט תהלים און געבעטן דעם אייבערשטן יעדער איינער אויף וואס ער דארף, איך האב געבעטן פאר מיינע קינדער זיי זאלן זיין ערליכע אידן, אויף האב איך געבעטן פאר אלע וואס דארפן ישועות.

עס איז נאכאמאל ארויפגעקומען די פראגע ווי אזוי מען איז מתפלל ביי א ציון פון א צדיק, מען בעט דעם אייבערשטן בזכות דעם צדיק אדער מען בעט דעם צדיק זאל בעטן דעם אייבערשטן? די פראגע פֿרעגט מען אלעמאל ווען עס מאכט זיך א נסיעה. דער ענטפער איז, מען בעט דעם אייבערשטן אז בזכות די צדיקים, "לקדושים אשר בארץ הַמָּה, ואדירי כל חפצי בם" - זאל מען געהאלפן ווערן, אויף קען מען בעטן דעם צדיק זאל בעטן פאר אים.

לאנצוט

פון שינאווא זענען מיר געפארן קיין לאנצוט צום הייליגן ראפשיצער רב'ס ציון. מיר האבן באטראכט די נוסח המצבה וואס דער הייליגער ראפשיצער רב האט געהייסן שרייבן: "יחיד בדורו בחקמת אלקים", מיר האבן דארט געזאגט תהלים, און יעדער האט געבעטן זיינע בקשות.

מיר האבן געדאווענט מנחה אין לאנצוט אין די הכנסת אורחים שטיבל. איך בין געזיצן א חלק נסיעה אויבן אויפן באס און א חלק נסיעה אונטן, אז אלע זאלן קענען מיטהאלטן. אויף האב איך גערעדט רוב וועג אין א מייק, אלע האבן געקענט מיטהאלטן די שמועסן דורכאויס די גאנצע וועג.

וויינען ביי קברי צדיקים

א אינגערמאן האט מיר געבעטן איך זאל געבן חיזוק אויף נישט וועלן וויינען און נישט ווארטן אויף התעוררות. דאס איז זייער וויכטיג ווען מען פארט מתפלל זיין אויף מקומות הקדושים, מען ערווארט צו האבן התעוררות ביי די הייליגע פלעצער, מען ערווארט צו קענען זיך אויסוויינען, און היות מען איז אונטערוועגנס, מען איז אויסגעמוטשעט, מען עסט נישט און מען שלאפט נישט - פארמאכן זיך די געפילן, און אז מען ווארט צו קענען וויינען און מען וויינט נישט - ווערט מען אויס מענטש.

מיר האבן זיך מחזק געווען מיט די ווערטער פון רבי'ן, דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן צה): "שקשהאדם אומר תחנונות ובקשות וחושב בלבו ומצפה שייבכה, זאת המחשבה אינה טובה", עס איז נישט קיין גוטע זאך צו טראכטן ווען מען בעט דעם אייבערשטן, ווען גייט מען שוין קענען וויינען, "והיא מבלבלת גם כן את דעתו", אויף טוט דאס שטערן דאס התבודדות. "כי מחמת זה אינו יכול לומר הפקשות בלב שלם בשלמות", מען קען נישט אינזין האבן די ווערטער וואס מען בעט אזוי ווי עס דארף צו זיין, "כי צריכין בשעת אמירת תחנונות ובקשות להרחיק מעצמו כל מיני מחשבות חוצ שבעולם רק לכוון דעתו אל הדבורים, שהוא מדבר לפני השם יתברך פאשר ידבר איש אל רעהו, ואז ממילא בקל יתעורר לבו עד שיבוא לבכיה גדולה באמת", ווייל ווען מען רעדט צום אייבערשטן דארף מען לייגן אלע אנדערע מחשבות אין דער זייט און נאר אינזין האבן די טייטש פון די ווערטער וואס מען בעט, אזוי ווי מען רעדט צו א גוטער פריינט. דאס אליינס, אז מען לייגט צו מח מחשבה צו וואס מען בעט - דאס מאכט מען זאל קענען וויינען, "אבל כשחושב ומצפה על זה שייבכה, אזי זה וזה אינו עולה בידו", אבער אויב מען שטייט און מען ווארט ווען גיי איך קענען

וויינען? - פארלירט מען ביידע זאכן, "כי האמירה בעצמה נתבלבלה על ידי זה, כי זה שחושב ומצפה שיבכה הוא גם כן בחינת מחשבה זרה שמבלבלת, הפונה שאינו יכול לשמע היטב מה שהוא מדבר על ידי זה", די התבודדות, דאס בעטן - ווערט געשטערט, ווייל ער האט נישט אינזין וואס ער זאגט און ער בעט; די מחשבה פון ווארטן 'ווען גיי איך קענען וויינען?' - דאס איז אויך א מחשבה זרה, "כי העקר לדבר הדבור באמת לפני השם יתברך בלי שום מחשבות אחרות כלל", ווייל דער עיקר איז בעטן דעם אייבערשטן, צולייגן קאפ צו די ווערטער וואס מען בעט, "ואם יזכה לבכיה באמת מה טוב ואם לאו לאו, ולא יבלבל אמירתו בשביל זה", אז מען איז זוכה צו וויינען - איז גוט, און אז נישט - איז ווייטער גוט.

דינוב

פון דארט זענען מיר געפארן קיין דינוב צום הייליגן בני יששכר זכותו יגן עלינו. די גאנצע וועג זענען געזיצן אנשי שלומינו, יעדער איינער מיט זיינע ספרים, דאס איז א זאך וואס מען זעט נישט אין ערגעץ. איך פלעג משמש זיין מיין זיידע קארלסבורגער רב זכרונו לברכה, איך פלעג אים באדינען, פארן מיט אים נסיעות. ביי אים האב איך געזען די זאך פון לערנען אונטערן וועגנס, ער האט מיר אלץ געזאגט ביים זיך פאקן די פעקלעך איידער א נסיעה: "פאק מיר איין א קליין חומש'ל, א משניות'ל, א תיקונים וכו' וכו'"; איך האב געטראכט 'מיין זיידע איז א העכערער סארט מענטש, ער לערנט, אבער איך, איך בין א פשוט'ער מענטש איך לערן נישט אויפן וועג, סתם מענטשן, פשוט'ע מענטשעלעך ווי מיר זענען - ווער לערנט אויפן וועג? פלעג נאך שטערקער ווער לערנט אינדערהיים, נאך איידער ארויספארן אויפן וועג?"

דאס צו זען, ווי אלע זיצן מיט זייערע ספרים - איז פאר מיר געווען די שטערקסטע זאך. דער זיצט מיט א משניות, א צווייטער מיט די קונטרס 'ב'ית' נצחי' - ב'בלי' ירושלמי תוספתא, א דריטער מיט א תיקונים זוהר. מען האט געשמועסט אסאך אונטערן וועגנס פון חינוך הבנים והבנות. איינער האט געפרעגט אויב ער קען זאגן פאר זיינע קינדער אז טאטי און

מאמי מעגן עסן א געוויסע הכשר, אבער די קינדער טארן דאס נישט עסן? מיר האבן אלע געשמייכלט, וואס איז שייף צו זאגן אזא זאך? ! קינדער גייען דאך נאך די עלטערן, עס איז נישט שייף אזא סארט חינוך. די הייליגע חכמים זאגן (סופה נו:): "שותא דינוקא בשוקא, או דאבוה או דאימיה", וואס א קינד עסט און וואס ער טוט, איז עס אדער פון די טאטע אדער פון די מאמע; חינוך הויבט זיך אן ביי זיך אליין, ווי אזוי דער מענטש פירט זיך - וועלן זיינע קינדער אים נאכמאכן. נאך זאגן די הייליגע חכמים (מדרש תנחומא וישלח, ז) אויפן פסוק (בראשית לד, א): "ותצא דינה בת לאה", דינה איז ארויס פון שטוב זיך דרייען אין די גוי'שע גאסן, פארנוואס רופט מען איר 'בת לאה' - די טאכטער פון לאה, פארנוואס נישט די טאכטער פון יעקב? נאר וויבאלד זי איז געגאנגען אין די וועג פון איר מאמע, זי האט געזען איר מאמע ארויסגיין אין גאס איז זי אויף ארויס אין גאס, פון דעם זעט מען וואס מענטשן זאגן: "כאמה, בתה", אזוי ווי די מאמע פירט זיך - אזוי פירן זיך די קינדער.

רימנוב

עס איז געווארן שפעט, עס האט זיך אנגעהויבן שאלות אויב מען זאל שוין פארן קיין קראקא עסן און שלאפן אדער ווייטער אריינכאפן אויפן וועג נאך מקומות הקדושים. למעשה זענען מיר ווייטער געפארן פון דינוב קיין רימנוב צום ציון פון הייליגן רבי מענדעלע זכותו יגן עלינו, מיר האבן אלע געצינדן א ליכט לזכות מנחם מענדל בן יוסף, דער צדיק האט דאך מבטיח געווען אז ווער עס וועט צינדן א לעכט פאר זיין נשמה - וועט ער אים א טובה טון. אויך זענען מיר אריין אינעם אוהל פון הייליגן רבי הערש מרימנוב זכותו יגן עלינו, מיר האבן דארט געזינגען זיינע לידער, די הארציגע ניגון וואס מיר זינגען יום טוב שבועות ביי אהבה רבה, אויך די ניגון וואס מיר זינגען ביי תפילת טל און תפילת גשם; הארציגע ניגונים, אויך האבן מיר געזינגען אידישע ניגונים.

מיר האבן געדאווענט מעריב אין רימנוב, ווייל עס איז שוין געווארן שפעט, מיר האבן געוואלט דאווענען פאר חצות, אזוי ווי די הלכה. מיר האבן געדאווענט אינעם גייעם בנין. מען האט יעצט געבויט דארט א שיינעם

בנין הכנסת אורחים, מען האט מיך מכבד געווען צו קלאפן א מזוזה. חיים מאיר ערפס איז געווען דער בעל תפלה, מיר האבן געציילט ספירה י"ב לעמר, הוד שבגבורה.

אויפן וועג האבן מיר ווייטער גערעדט און געשמועסט, מען האט גערעדט פון שלום בית. איינער האט געפרעגט וואס ער קען טון, זיין ווייב זאגט אים ער זעט נישט אויס שײן; איך האב נישט געזען ווער עס פרעגט די פראגעס, ווייל מען האט געשריבן שאלות אויף צעטלעך און ארויפגעשיקט. דער ענטפער איז, ער זאל געבן גוטע ווערטער, דאס איז א תירוץ אויף אלע טענות וואס די ווייב האט; אז מען רעדט שײן, מען געבט גוטע ווערטער - ווערן אלע טענות בטל.

שלום בית איז זייער א וויכטיגע זאך, נאר אז מען האט שלום בית - קען מען זיין אפגעהיטן און האבן א ריינעם מוח מחשבה. דעריבער פארלייגט זיך דער סמ"ך מ"ם זייער אויף יונגע פארפעלקער זיי זאלן נישט האבן שלום בית, אזוי קען ער אראפנווארפן ביידע אין עבירות. אזוי שרייבט רבי נתן (שיחות הר"ן, סימן רסג), איינער האט מיר דערציילט, ער האט געהאט א שמועס מיטן רבי'ן איבער דעם וואס מען זעט אינגעלייט צעטיילן זיך פאר א שטיק צייט און אסאך מאל ווערט נאכדעם א גוט חס ושלום; דער רבי האט געזאגט: "שזה מעשה בעל דבר", דאס איז מעשה בעל דבר, דער יצר הרע מאכט מען זאל זיך צעטיילן, "שמניח את עצמו על זה מאד, לקלקל השלום של בני הנעורים, כדי שיתפסו במצודתו חס ושלום על ידי זה", ווייל אז מען איז אן א ווייב - כאפט ער אריין דעם מענטש ביי אים אין זאק אריין, "כי הוא אורב על זה מאד, לתפסם בנעוריהם על ידי קלקול השלום בית חס ושלום, שגורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם", ווייל דער יצר הרע לאקערט אויף יונגע פארפעלקער זיי צו צעטיילן, און אזוי כאפט ער זיי אריין אין שמוציגע עבירות.

צאנז

פון דארט זענען מיר געפארן קיין צאנז צום הייליגן דברי חיים זכותו יגן עלינו. עס איז געווען אין די דריי טעג פון די יארצייט, איך האב זיך זייער

גַּעֲבֻעַנְקֻט צו קומען קיין צאנז. איך האב א שטארקע געפיל אין צאנז, ווייל איך בין אויפגעוואקסן אין סאטמער, מיין בלוט איז סאטמער און דער הייליגער רבי פון סאטמער זכותו יגן עלינו האט זיך געהאלטן פאר א תלמיד פון צאנזער רב זכותו יגן עלינו, אויך מיינע קינדער זענען אייניקלעך פון הייליגן צאנזער רב.

ביים ציון פון הייליגן דברי חיים זכותו יגן עלינו האבן מיר געזאגט קאפיטלעך תהלים און געבעטן אונזערע בקשות. איך האב געהאט א שטארקע התעוררות אין צאנז, איך האב מזכיר געווען ביים הייליגן צאנזער רב אז ביי אונז אין די קהילה קהלת היכל הקודש - שערן זיך די פרויען די האר נאך די חתונה. מיר האבן איידעלע משפחות, די פרויען זענען איידל און באשיידן, און אלע בית פיגא תלמידות שערן זיך די האר, נישטא איין תלמידה וואס זאל בלייבן מיט די האר. איך האב אסאך געבעטן פאר אונזערע דורות אלע זאלן זיין ערליך, איידל און באשיידן.

דארט איז דא א ווארעמע הכנסת אורחים, איך האב זיך דארט מחוץ געווען מיט אביסל ווארעמע זופ. איך האב געטראפן דעם בעל הכנסת אורחים און אים שיינ באגרוסט.

קראקא

פון דארט זענען מיר געפארן קיין קראקא, מיר זענען אנגעקומען א שעה פארן עלות השחר. עס איז נאך געווען צייט צו עסן, מיר האבן געגעסן א סעודה, חלה מיט פיש. עס איז אויך געווען פלייש, אבער איך האב א גדר נאר צו עסן פלייש אין שטוב. נאכדעם איז מען געגאנגען אין א צווייטע פלאץ שלאפן, עס איז געווארן שפעט, מען האט זיך אראפגעלייגט פאר א שעה צוויי.

זיבן אזייגער אינדערפרי האט לייבי אפעל געוועקט דעם עולם, מיר זענען געגאנגען צום שול פון רמ"א, דארט האב איך געזאגט ברכת התורה, און פון דארט זענען מיר געגאנגען צום הייליגן רמ"א. מיר האבן געזאגט קאפיטלעך תהלים און יעדער האט געבעטן דעם אייבערשטן זיינע בקשות, מיר זענען צוגעגאנגען צום הייליגן תוספות יום טוב'ס ציון, צום הייליגן

ב"ח און צום הייליגן מגלה עמקות; ביי יעדע ציון האבן מיר זיך אפגעשטעלט און געבעטן דעם אייבערשטן די בקשות.

ראדאמסק

פון דארט זענען מיר געפארן קיין ראדאמסק. אויפן וועג האב איך נישט געהאט קיין כח מער צו רעדן און ענטפערן פראגעס, איך בין געווען אביסל אפגעמאטערט. איך האב געלערנט מיינע שיעורים, אכצן פרקים משניות און תיקונים, נאכדעם האב איך געדרימלט. מיר זענען אנגעקומען אין ראדאמסק בערך עלף אזייגער, צום ערשט זענען מיר געגאנגען זיך טובל'ן, עס איז געווען א געשמאקע קאלטע מקנה, אלע האבן זיך גע'טובל'ט. מיר האבן געדאווענט שחרית דארט, משה עקשטיין איז געווען דער בעל תפלה, תיקון הפללי האבן מיר געזאגט ביים ציון פון הייליגן תפארת שלמה זכותו יגן עלינו. מיר האבן געבעטן דעם אייבערשטן אוינזערע תפילות און בקשות, און פון דארט זענען מיר געפארן קיין ווארשא צוריק קיין אמעריקע, אויפן וועג בין איך געשלאפן, איך בין געווארן זייער אויסגעמאטערט.

מנחה האבן מיר געדאווענט אין עירפארט. איך האב געטראפן אין עירפארט הרב רבי חיים יעקב רובין שליט"א מיין מנהל פון סאטמערע חדר אין בארא פארק, איך האב אים באגרוסט און אים באדאנקט; איך האב הפרת הטוב פאר אלע מיינע מלמדים און מנהלים.

אויפן פליגער בין איך געזיצן נעבן האברו שפתי מזרחי, מיר האבן זייער אסאך גערעדט פון דעם עתיד פון שטעטל, ווי מען קען מאכן מער ביליגערע הייזער און ווי אזוי מען זאל עס אויסשטעלן.

ניו יארק

דינסטאג נאכט זענען מיר אנגעקומען קיין ניו יארק, איך האב געדאווענט מעריב אין עירפארט און געציילט ספירה י"ג לעמר, יסוד שבגבורה.

...

טייערער ... זונטאג אינדערפרי אין שטעטל האב איך זיך געכאפט מיט

א משניות, דף געזען זאגן א שטיק צייט משניות אין בית המדרש אין שטעטל; איך האב אזוי הנאה געהאט, האסט מיר געגעבן א שטיק לעבן. זה חלקי מכל עמלי, אלעס ביז אהין איז זייער פיינ און וואויל, אבער ווען איך זע א אינגערמאן מיטן משניות - איז גאר עפעס אנדערש, איך האב פארשטאנען אז דו ביסט גוט מקושר צום רבי'ן, ווייל נאר דער וואס לערנט על פי סדר דרך הלימוד - דער איז צוגעבינדן צום רבי'ן.

אם ירצה השם ל"ג בעמר וועל איך זיין אין מירון. איך פאר מיט מיין משפחה קיין ארץ ישראל, איך מאך בר מצוה מיין נחמן נתן. דו געדענקסט דאך ווען ער איז געבוירן, דו ביסט יענעם זומער אריינגעקומען אין ישיבה, זומער שנת תש"ע. דעמאלט איז געווען די גרויסע מחלקת אויף די ישיבה, די פראטעסטן, ברוך השם מיר זענען איבערגעקומען יענע טעג.

יענעם פסח האט מען ארויסגעווארפן מייע קינדער פון די מוסדות, זיי האבן געטראכט אז אזוי וועלן זיי מיה אפשוואכן און איך וועל פארמאכן די ישיבה. למעשה, מיט די חיזוק פון מוהרא"ש - האבן מיר גאר דעמאלט געעפנט די חדר. היינט צו טאגס האבן מיר שוין פינף תלמוד תורה'ס, און ווי עס זעט יעצט אויס וועלן מיר עפענען קומענדיגע יאר א תלמוד תורה אין בני ברק, ורוח הקודש אומרת בן ירבה וכן יפרץ.

איך דארף מקצר זיין, מיר הויבן אן היינט א פרישער זמן אין ישיבה, איך הויב אן פון אנהויב מיט פרישע בחורים, זיי לערנען די וועג פון רבי'ן. איך בעט דעם אייבערשטן זאל מיר געבן כח צו קענען בלייבן משמש זיין דעם הייליגן רבי'ן אזוי ווי מוהרא"ש זכותו יגן עלינו האט מיר געבעטן צו טון.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

